

Hollands
Noorderkwartier

Jacob
Zwartz

nummer **21**
jaargang 8, nummer 3, april 1994

In dit nummer:
Van het HNK-bestuur
Werkgroep Genealogisch Computergebruik
Dienst Informatie en Promotie (DIP)
Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland
Regionaal bronnennieuws
Fragment-parenteel Ruijmgart
Gemeentewapens
Regenten in Noordscharwoude in de 18e eeuw
Index HNK jaargang 8 (1993/94)

Van het HNK-bestuur

Voorheen, en nu spreek ik van circa een jaar geleden, werden deze inleidende stukjes verzorgd door mevrouw De Reus-Vredenburg. Zij deed dat vanzelfsprekend, want zij kon als bestuurslid en als redactrice deze twee taken in één stukje verwoorden.

Als we nog verder in de HNK-geschiedenis terugkijken (en dat is nog niet zo lang geleden, n.l. september 1986), zien we dat er nog helemaal geen tijdschrift was, maar dat het gebruikelijk was de leden door middel van een convocatie, een brief, op de hoogte te brengen van de data, de lezingen en de bijeenkomsten. Meer niet! Meer geld werd er ook niet beschikbaar gesteld door het Hoofdbestuur van de NGV.

De laatste 8 jaren van het 50-jarige bestaan van de NGV gaat het wat het geld betreft een beetje te hard. Overal in de afdelingen schieten de fraaiste afdelingstijdschriften en overige activiteiten als voorjaarskrokussen de grond uit. Een nieuwe lente, een nieuwe NGV. Maar al deze goedbedoelde activiteiten (soms bij-hobbies!) zijn duur.

Op de laatste Gecombineerde Vergadering op 29 januari 1994 in Utrecht werd vriendelijk doch dringend de boodschap overgebracht naar de NGV-afdelingsbesturen om nog eens de broekriem aan te halen en de begroting voor dit jaar wat bij te stellen. Tijdens de HNK-bestuursvergadering op 24 januari j.l. bij mevrouw Zonneveld, wisten we al van dit verzoek van het Hoofdbestuur, en hebben we ons bereid verklaard op verschillende activiteiten te bezuinigen. Dat wil niet zeggen dat er niets meer zal gebeuren, gelukkig niet, maar we zullen het allemaal zo eenvoudig mogelijk houden. We doen ons best en hopelijk hebt u daar begrip voor.

Nieuwe afdelingen

In *Gens Nostra*, in het Mededelingengedeelte (het middenstuk), hebt u kunnen lezen over

drie nieuwe, 'functionele' afdelingen van de NGV, n.l.:

- de afdeling *Computergenealogie*, die regelmatig bijeenkomsten organiseert in 'Het Brandpunt' in Baarn, tijdschrift *Gens Data*.
- de afdeling *Familieorganisaties*, met het afdelingstijdschrift *Horizontaal*, en een grote collectie familietijdschriften en bijeenkomsten.
- de afdeling *Heraldiek*, waarvan de activiteiten voorlopig bekend gemaakt zullen worden in Mededelingen *Gens Nostra*, zoals lezingen en excursies.

U ziet, weer nieuwe activiteiten. U kunt voor elk een bijkomend lidmaatschap nemen (resp. f 17,50, f 18,- en f 18,-).

Belangrijke bijeenkomsten

Graag wil ik uw aandacht vragen voor een tweetal belangrijke bijeenkomsten, n.l.

- **7 mei 1994 te Breda**, de Genealogische Dag van de NGV. De Genealogische Dag is het grote jaarlijkse uitstapje van de NGV, een dag met een historisch sausje. Het is heel leuk om uzelf eens te tracteren op zo'n uitstapje. U kunt zich opgeven door middel van het inschrijfformulier in *Gens Nostra*.
- **28 mei 1994 te Hoorn**. Ons kind wordt 10 jaar! U weet misschien nog dat afdeling HNK in 1984 een grote adering onderging omdat het *Koggenland* toen een eigen afdeling startte. En als je kind het eerste kruisje bereikt, dan vier je feest. HNK doet dus mee met het feest van *Koggenland* en het bestuur hoopt dat veel HNK-leden die dag de rit naar Hoorn naar de Oosterkerk zullen maken om het feest mee te vieren.

Even terugkijken

Op het moment dat u dit tijdschrift ontvangt, hebben wij er al weer twee afdelingsbijeenkomsten op zitten. Op 27 januari j.l. kon u getuige zijn van een drukbezochte computeravond. De avond was aangeprezen in veel dag- en weekbladen en in twee radio-interviews met Jos Kaldenbach resp. Jan Groen. In totaal kwamen er 225 personen op die avond, waarvan 87 niet-leden. Vier personen meldden zich ter plekke aan voor het NGV-lidmaatschap. Op pagina 46 blikt Jan Groen nog even terug op deze succesvolle afdelingsavond.

Tijdens de jaarvergadering op 7 maart j.l. is

de nieuwe bestuurssamenstelling, de afgevaardigde en de kascommissie bekend geworden. In het artikel 'Van de voorzitter' geeft Jos Kaldenbach zijn impressies van deze avond weer (op pagina 43).

Tenslotte...

Tot besluit hoop ik dat u na de natte, donkere en zelfs barre winter dit voorjaar vaak naar het archief zult kunnen gaan om 'al wat menselijk is' over uw familieleden terug te vinden.

Namens het HNK-bestuur,

Wil Hermanus-Schipper

Bijeenkomsten HNK

Al onze bijeenkomsten worden gehouden in het restaurant van het sportcomplex 'De Hoornse Vaart', Hertog Aalbrechtweg 4, achter station Alkmaar-Noord. Entree gratis. Er is een lift aanwezig. In de grote zaal wordt niet gerookt, in de voorzaal mag wel gerookt worden.

De lezingen beginnen om 20.00 uur. Van 19.00 tot 20.00 uur is er gelegenheid om vragen te stellen of rond te kijken bij de genealogisch/historische bibliotheek, de info-tafel voor beginners, de helpdesk-tafel van onze Werkgroep Genealogisch Computergebruik, de NGV-Contactdienst, de naamkaarten-index en de microfiches van de Mormonen. Leden van de NGV mogen gratis boeken lenen tot aan de eerstvolgende afdelingsbijeenkomst.

Agenda

Donderdag 2 juni 1994

De heer L.J.W. Adriaenssen uit Amsterdam houdt een lezing over *Identificatieperikelen*.

De heer Adriaenssen heeft deze lezing al in verschillende andere afdelingen gehouden en wij zijn blij dat hij nu voor ons over dit interes-

sante onderwerp komt vertellen. U hebt nu nog de kans om het te horen!

Iedere genealoog stuit op een gegeven moment wel eens op een naam waarbij verder onderzoek moeilijkheden oplevert, zoals bij vondelingen, bastaards, buitenlanders, kloosterlingen, boeven, of bij naamsverbasteringen en naamsvervalsingen. De heer Adriaenssen zal u hiervoor een paar ideeën aan de hand doen. Ook als u (nog) geen problemen met het terugvinden van een bepaalde naam hebt ondervonden, kunt u wellicht toch plezier hebben van de door de spreker genoemde bronnen. Voer voor genealogen dus!

Noteer alvast in uw agenda

De volgende data kunt u alvast in uw agenda noteren voor het nieuwe seizoen na de zomervakantie:

- **Donderdag 22 september 1994**, afdelingscontactavond met 10-minutenpraatjes.
- **Maandag 24 oktober 1994**, nader vast te stellen programma.
- **Donderdag 17 november 1994**, lezing van de heer H. Snel uit Amsterdam met als onderwerp *Het gemeentearchief Amsterdam en de genealoog*.

Wil Hermanus-Schipper

Van de voorzitter

Op 7 maart 1994 werd de jaarvergadering van onze afdeling gehouden in de grote zaal van de Hoornse Vaart te Alkmaar. De jaarstukken van secretaris en penningmeester waren in ruime mate onder de aanwezigen verspreid, zodat er vanuit de zaal een actieve inbreng kon worden verwacht.

De notulen van de ledenvergadering van 23 september 1993 werden in rap tempo goedgekeurd. Het jaarverslag van de secretaris over 1993 en het ontvouwen van onze plannen voor 1994/95 leverde al wat discussie op. Onze secretaris kweet zich echter uitstekend van zijn taak, waarna met applaus goedkeuring aan de stukken werd gegeven.

Financiën en kascommissie

Volgens de agenda zou vervolgens het financieel jaarverslag 1993 worden toegelicht en behandeld door de penningmeester. Deze stelde er echter prijs op eerst kennis te nemen van de bevindingen van de kascommissie; een begrijpelijk standpunt, gezien de voorgeschiedenis rond de financiën het afgelopen jaar. Welnu, het verslag van de kascommissie bevatte weliswaar nog enkele kleine suggesties ter verbetering, maar de cijfers klopten keurig en daarmee bleek de penningmeester de boeken weer helemaal op de rails te hebben gezet. Na het beantwoorden van enkele vragen van leden werden de financiële stukken dan ook met applaus goedgekeurd. De zittende penningmeester en zijn voorganger *Harry Zellerer*, die halverwege 1993 zijn taak als zodanig had neergelegd, waren hiermee beiden gedechargeerd.

Voor *Ru Waalewijn* zat de controletaak er op, hij verlaat de kascommissie. Hij werd op een zeer originele manier bedankt. *Arie Wester* had toevalligerwijs in het Oud-Notarieel van Oterleek een tiental aktes gevonden van ene R.H. Waalewijn, incl. boedelscheidingen, waarop Ru heel verrast en blij reageerde. *Don Arnoldus* blijft nog een jaar lid van de kascommissie; als

nieuwe leden werden door de vergadering de heer *J.C. Krijgsman* uit Sint Maarten (lid) en mevr. *E. Greyer-Gursch* uit Heiloo (reserve) gekozen.

Bestuursverkiezingen

Aftredend waren de heren *Arie Wester* en ondergetekende, waarvan de eerste zich niet meer herkiesbaar stelde.

Als voorzitter mocht ik in mijn dankspeechje de zes tropenjaren memoreren, die Arie in ons bestuur heeft meegemaakt. Hoogtepunt was natuurlijk het zilveren jubileum in de Grote Kerk in mei 1990. Gelukkig blijft Arie ons helpen met het beheer, de uitleen en de bezoekmogelijkheden van onze microfiche-collectie: indexen van de IGI van de Benelux (ruim 4 miljoen namen) en de plaatsnamenindex van de gehele wereld (hierin worden 1,5 miljoen films beschreven). Arie kreeg voor zijn inbreng een boekenbon uitgereikt.

Voor de twee vacante plaatsen in het bestuur waren maar liefst vijf kandidaten aanwezig:

- de heer *Ad Boogaarts* uit Oudorp, voormalig plaatsvervangend brandweercommandant van Alkmaar;
- mevrouw *Emmy Reijngoud-Posthuma*, onderwijzeres uit Oudorp;
- de heer *Jan Leviijn* uit Alkmaar, werkzaam in het Personeels- en Organisatiewerk;
- de heer *Don Arnoldus*, graficus en ondermeer hoofdredacteur van deze HNK;
- ondergetekende, die zich dus herkiesbaar had gesteld.

Gezien dit riant aanbod aan kandidaten ontstond zich een discussie over het ideale aantal

bestuursleden. Vanuit de zaal kwamen suggesties om het bestuur uit te breiden naar het maximum van negen personen. De zittende bestuursleden wilden echter het liefst met zeven personen in een niet te groot team werken; de andere kandidaten zouden dan wellicht in een functie buiten het bestuur kunnen worden ingezet. Na een stemming hierover bleek een ruime meerderheid van de vergadering het bestuursvoorstel te steunen.

Toen kwam de personele invulling van het bestuur aan bod. Elke kandidaat werd in de gelegenheid gesteld zichzelf aan de vergadering te presenteren. Vervolgens was het laatste woord aan de ledenvergadering tijdens de schriftelijke stemming. Er konden door de aanwezige afdelingsleden stembriefjes worden ingevuld met steeds twee favoriete kandidaten. Het resultaat na telling van de ingeleverde stembriefjes:

Ad Boogaarts 43 stemmen,
Jos Kaldenbach 35 stemmen,
Emmy Reijngoud 15 stemmen,
Jan Levijn 10 stemmen,
Don Arnoldus 10 stemmen.

Dit bracht het totaal op 113 stemmen; één lid bleek slechts één stem te hebben uitgebracht; de uitslag werd er echter niet door beïnvloed. Bij acclamatie werd ondergetekende tot voorzitter herkozen; *Ad Boogaarts* zal de functie van vice-voorzitter vervullen.

Rondvraag

De ledenvergadering stemde in met het bestuursvoorstel om voor het gouden jubileum

Met HNK naar Naarden

Elke 1e en 3e zaterdag van de maand gaan we met een groepje HNK'ers naar Naarden. Elke woensdag: werkwoensdag voor vrijwilligers (zie HNK nr. 20, blz. 23). Meerijden? Bel dan even 072-123029.

van de NGV in 1995 aan het Hoofdbestuur uit de reserves een cadeau aan te bieden, dat genealogisch van aard zal zijn. Ook het ad hoc voorstel van de nieuwe vice-voorzitter om voor gebruik op o.a. de afdelingsavonden een draagbaar kopieerapparaat uit de reserves aan te schaffen, werd door de ledenvergadering goedgekeurd.

En daarmee was een einde gekomen aan een spannende, maar uiterst vruchtbare ledenvergadering. Onze HNK bruist van activiteit, da's duidelijk!

Jos Kaldenbach

Werkgebied HNK wordt kleiner

Het Hoofdbestuur berichtte ons, dat de door ons en de afdeling Den Helder voorgestelde grenscorrectie is goedgekeurd. Ons werkgebied omvat thans de adressen aangeduid met de postcodes 170.. t/m 175.. en 180.. t/m 193..

Op de grenskaart die op de eerstvolgende afdelingsavond ter inzage zal liggen, kunt u zien dat het vooral inwoners van de gemeente Zijpe zijn die hierdoor 'verhuizen', tenzij ze lid van HNK willen blijven. U gelieve dan even een berichtje te sturen aan de NGV-secretaris, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam, onder vermelding van uw lidmaatschapsnummer.

Jos Kaldenbach

De NGV telt thans 10.000 leden!

Begin april bereikte ons het bericht dat de NGV-administratie het 10.000ste lid had ingeschreven. Dit is voorwaar een historisch record. Met zoveel leden kan de NGV de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

Nieuws van de HNK-bibliotheek

H. Zonneveld-Aupers, Sint Pancras

Nieuwe boeken

De afgelopen tijd is onze bibliotheek weer aangevuld.

1. Van de heer Polet uit Castricum kregen wij de volgende werken:
 - *Genealogie van Theodorus Wilhelmus Polet*;
 - *Leidse flitsen van een familie Polet*;
 - *Nieuwe kansen voor een familie Polet*;
 - *Geen gouden ducaten voor de familie Polet*.
2. Van mevrouw G. Erkamp-Opdam uit Heiloo ontvingen wij het *Urkundenregest Pfarrarchiv St Georg Vreden*.
3. Van de heer Nouwe uit Heiloo kregen wij een serie *Jaarboeken van het CBG*.
4. *Barsingerhorn en Colhorn*, een geschenk van de heer C.J. Krap.
5. Uit Naarden mochten we de volgende tijdschriften en boeken ontvangen:
 - *Stemm*, revue du cercle d'études généalogiques et héraldiques de l'Île de France;
 - *Hessische Familienkunde*;
 - *Michigana*, tijdschrift van de Western Michigan Genealogical Society;
 - *Halve Maen*, magazine of the Dutch Colonial;
 - *Zannekin*, Belgisch Historisch Jaarboek voor cultuur en geschiedenis;
 - *Ami Barten*, Sonderschriften des Vereins für Familienforschung in Ost- und West-Preussen;
 - *Die Bestände der Bibliothek und des Archivs*, Familienforschung aus Sindelfingen;
 - *Herald Jahrbuch*, Verein für Heraldik, Genealogie und verwandte Wissenschaften zu Berlin;
 - *Durener Geschichtsblätter*, Mitteilungen des Durener Geschichtsvereins;

– *Geschichte der Familie Epha*, Verein für Familienforschung in Ost- und West-Preussen.

6. *Het Bakkersgilde van Alkmaar, 1758-1807*.
7. *Geld in Alkmaar*, een nieuwe uitgave van de Historische Vereniging Oud Alkmaar.

Alle gevers zijn wij weer zeer erkentelijk voor hun bijdrage(n); hartelijk dank!

De *kwartierstatenboeken nrs 1 en 2*, uitgaven van Hollands Noorderkwartier, zijn ook vanaf nu in de uitleen.

Wie biedt?

Mevrouw Stork heeft in haar bezit een oude genealogie van Willem Vincent Helvetius van Riemsdijk van 1600 tot 1933. De titel luidt *Het land van Tjampea Indonesie* en het is geschreven door jonkheer mr P.R. Feith en mr Blois van Treslong Prins. Zij wil deze graag afstaan of verkopen aan een afstammeling of een belangstellende. Het telefoonnummer van mevrouw Stork is 072-336046.

Rectificatie

Transcripties DTB Uitgeest

In onze vorige uitgave (nr. 20) is op pagina 38 een storende fout geslopen. Wij meldden daar dat bij de *Historische Vereniging Oud-Uitgeest* de eerste twee delen van drie Uitgeester DTB's zijn verschenen. Helaas blijkt dat het Postbankrekeningnummer onjuist is vermeld. De beide delen kunt u thuis ontvangen door overmaking van f 22,50 per deel (dit is f 17,50 + f 2,50 verzend-/verpakkingskosten) op postgirorekening 4323889 t.n.v. penningmeester Oud-Uitgeest onder vermelding van DTB 1 en/of DTB 2+3.

H. Zellerer, Uitgeest

Werkgroep Genealogisch Computergebruik

Op 27 januari j.l. bood de Werkgroep Genealogisch Computergebruik HNK-leden en andere belangstellenden een afdelingsavond aan waar het gebruik van de computer in de genealogie centraal stond.

Jan L. Groen, Alkmaar

Een avondje 'computeren' bij HNK

Samen met de Regionale Computerclub Noord-Holland werden er op die avond een viertal genealogie-programma's, alsmede het invoerprogramma van de NGV-Contactdienst en de GenInfo-database gedemonstreerd. Er waren, behalve van GensData, demo-diskettes te koop voor slechts f 2,50 die door veel mensen werden gekocht. Anderen namen de informatiefolders mee.

Over belangstelling gesproken!

Het aantal bezoekers was overweldigend groot, zodat velen ternauwernood van de verschillende demonstraties getuige konden zijn. Eén troost: de demonstraties zullen wij regelmatig op de afdelingsavonden herhalen, zodat u ze alsnog kunt zien. En u kunt natuurlijk altijd telefonisch terecht bij onze Helpdesk-medewerkers vermeld op de lijst op pagina 47.

Ook was er veel interesse voor de demonstratie van de Logitech-handscanners, die echter wat in het water viel door de plotselinge griep die de demonstrateur, de heer *Ruud van Hilten*, overviel. Hij toonde hoe foto's en handschriften met behulp van een scanner in de computer kunnen worden ingelezen, zodat deze kunnen worden opgenomen in genealogische publikaties.

Velen konden deze demonstratie niet goed volgen. De heer Van Hilten komt gelukkig nog een keer terug en hij zal dan – naast de handscanner – een A4-scanner demonstreren die u, net zoals de handscanner, op voordelige NGV-

voorwaarden bij ons kunt bestellen. U leest hierover meer op pagina 48.

De heer *Willem Lanfermeijer*, systeembeheerder van de GensData/BBS in Son, 'redde' de avond met een helder verhaal, door alle aanwezigen goed te volgen, over het gebruik van een modem en het werken met GensData/BBS waarop u honderden genealogische bestanden kunt vinden.

Huur een modem!

Wist u dat u bij de Werkgroep Genealogisch Computergebruik een 2400 baud extern Bausch-modem voor een maand kunt huren vóór u besluit om zelf een modem aan te schaffen? U kunt hierover contact opnemen met de heer *J.R. Pool*, telefoon 072-623692. Huurprijs f 10,- per maand, borgsom f 25,-.

Nieuws van de Computer-helpdesk

In het afgelopen jaar hebben wij u regelmatig op de hoogte gehouden van wat de Helpdesk voor u kan betekenen.

Marianne Teunis, Sint Pancras

Dat deze informatie vrucht begint af te werpen, hebben wij op de 'Computer-bijeenkomst' op 27 januari j.l. kunnen merken. Massaal kwam u bij de Helpdesk, vooral met vragen over de voor genealogie beschikbare programma's. Gelukkig stond een grote ploeg medewerkers klaar om u van advies te dienen.

Cursussen van de Helpdesk

Veel mensen willen ondersteuning bij het computergebruik in de vorm van een cursus. Vorig jaar zijn er cursussen PC-oriëntatie, Modemgebruik, HazaData en GensData geweest.

Binnenkort starten de cursussen MS-DOS, GensData en HazaData. Mocht u zich voor een cursus willen inschrijven of wordt u gewoon graag op de hoogte gehouden van het nieuwe

cursusaanbod, neem dan even contact op met Marianne Teunis (telefoon 072-642003, na 20.00 uur).

Op de cursus *HazaData* die 11 april 1994 start in buurthuis 't Ambacht aan de Glazenierstraat te Alkmaar gedurende vier maandagavonden, zijn bij het ter perse gaan van dit blad nog enkele plaatsen vrij. Dus mocht u nog willen meedoen, meldt u dan snel!

Helpdesk-medewerkers Noord-Holland

onderwerp	naam	plaats	regio	telefoon
BBS	Johan Poot	Alkmaar	Midden	072-623692
	Roel Pannenburg	Heerhugowaard	Noord	02207-10048
Bronnen	Marianne Teunis	Sint Pancras	Midden	072-642003
DBase	Piet Genee	Heemskerk	Zuid	02510-36847
	Henk Min	Bergen	M	02208-97130
Family Ties	A. Heerding	Broek op Langedijk	M	02260-14307
GensData/D90	Piet Genee	Heemskerk	Z	02510-36847
	Arnold Romeijnders	St Maartensbrug	N	02246-1595
	Harry Zellerer	Uitgeest	Z	02513-12756
Haza-Data	Ria de Graaf	Heiloo	M	072-332855
	Onno Lotgering	Alkmaar	M	072-129389
	Roel Pannenburg	Heerhugowaard	N	02207-10048
	Femia de Ridder	Wormerveer	Z	075-280884
	Marianne Teunis	Sint Pancras	M	072-642003
Indexering	Don Arnoldus	Oudkarspel	N	02260-12218
	Harry Zellerer	Uitgeest	Z	02513-12756
Kwartierstaten	A. van Koersveld	Heiloo	M	072-334210
	Harry Zellerer	Uitgeest	Z	02513-12756
Lay-out	Don Arnoldus	Oudkarspel	N	02260-12218
	Marianne Teunis	Sint Pancras	M	072-642003
MS-DOS	Onno Lotgering	Alkmaar	M	072-129389
	Piet Genee	Heemskerk	Z	02510-36847
	Roel Pannenburg	Heerhugowaard	N	02207-10048
Ventura Publisher	Don Arnoldus	Oudkarspel	N	02260-12218
WordPerfect	Piet Genee	Heemskerk	Z	02510-36847
	Ria de Graaf	Heiloo	M	072-332855
	Onno Lotgering	Alkmaar	M	072-129389
	Henk Min	Bergen	M	02208-97130
	Arnold Romeijnders	St Maartensbrug	N	02246-1595
	Marianne Teunis	Sint Pancras	M	072-642003

NGV/Logitech scanner-aanbieding

Wilt u graag foto's of handschriften opnemen in uw genealogie of kwartierstaat, dan kunt u nu gebruik maken van onderstaande speciale aanbieding.

U kunt deze scanners uitsluitend bestellen door invulling van een bestelformulier op de afdelingsavond van 2 juni 1994 en gelijktijdige betaling (contant, girobetaalkaart of Eurocheque). U krijgt van ons een uitnodiging voor de uitlevering met gelijktijdig een korte installatiecursus.

1. ScanMan 32/DOS

- Resolutie 100-400 DPI;
- Grijswaarden: 32 hardware-matig, 256 software-matig;
- Grey Touch Software voor beeldbewerking;
- File-formaten: TIFF, BMP, EPS, PCX;
- Catch Word DOS 1.2 Software voor tekstherkenning;
- Inclusief insteekkaart, calibratiekaart, enz.;
- Voor bediening is een muis nodig;
- 3 jaar omruilgarantie;
- Ondersteund door Logitech en het BBS in Maarssen.

Voldoet uitstekend voor die gebruikers voor wie de kwaliteit van een goede krantenfoto voldoende is en voor wie Windows geen eis of zelfs onwenselijk is.

Adviesprijs f 305,65; NGV-prijs f 185,95.

2. ScanMan 32/Windows

- Zelfde specificatie als de DOS-versie, echter beeldbewerkings-software heet FotoTouch en OCR-pakket heet OmniPage Direct for Logitech;
- Output-kwaliteit gelijk als DOS-versie;
- AutoStiching: Het samenvoegen van twee of meer scan-gangen;
- Direct aan te spreken vanuit een TWAIN compatible applicatie.

Adviesprijs f 386,60; NGV-prijs f 229,50.

3. ScanMan 256 Windows

- Resolutie 100-400 DPI;
- 256 hardware-matige grijswaarden;
- AutoStiching;
- TWAIN-compatible;
- GEEN OCR-software meegebundeld (wel upgradeable);
- Output vergelijkbaar met een goede weekbladfoto;
- 3 jaar omruilgarantie en levenslange support van Logitech;
- File-formaten: TIFF, BMP, PCX, JPEG, EPS.

Adviesprijs f 492,35; NGV-prijs f 295,50.

4. ScanMan EasyTouch

- Als ScanMan 256, maar aansluitbaar op parallelle poort van de PC. Nog eenvoudiger te installeren en werkt ook onder OS/2;
- Gebundeld met OCR, OmniPage Direct for Logitech.

Adviesprijs f 1.048,35; NGV-prijs f 699,50.

5. ScanMan PowerPage

- Resolutie 25-400 DPI;
- Grijswaarden: 256 hardware-matig;
- TWAIN- en OLE-compatible;
- OmniPage OCR-software;
- 2 jaar garantie en levenslange support van Logitech;
- File-formaten: TIFF, BMP, PCX, EPS en JPEG;

Adviesprijs f 1.643,85; NGV-prijs f 1.095,-.

Behalve voor de PowerPage (5) is Nederlandse software en handboek beschikbaar.

NB: Alle prijzen zijn onder voorbehoud en inclusief 17,5% BTW.

J.L. Groen, coördinator WGC

De Dienst Informatie en Promotie D.I.P.

Van de diensten van de NGV maakt u deze keer kennis met de Dienst Informatie en Promotie, kortweg DIP. De DIP is sinds 1989 de voortzetting van de vanaf 1982 fungerende Propaganda Commissie. De DIP-functionarissen assisteren bij toerbeurt iedere derde zaterdag van de maand bij de info-balie in het NGV-Verenigingscentrum in Naarden. Dan is het vaak erg druk en is er weinig tijd om uitgebreid te praten. Nu kunt u er even rustig voor gaan zitten.

W.J. Hermanus-Schipper, Alkmaar

Wat doet de DIP in Naarden?

Verreweg de meeste bezoekers van het Verenigingscentrum zijn lid van de NGV. Wat doet de DIP daar dan, zult u vragen. Zoals de naam al zegt, probeert de DIP:

1. leden te werven;
2. informatie over de NGV te verstrekken;
3. behulpzaam te zijn bij het beoefenen van de genealogie in het algemeen.

Toch is er een aspect van het werk niet in de naam terug te vinden, namelijk het behouden van de leden. In het Verenigingscentrum zijn we vooral bezig met:

- informatie over de NGV;
- hulp bij de genealogie-beoefening;
- tevreden stellen van leden (waardoor men graag lid blijft).

Nu de praktijk

Van alle diensten is de DIP waarschijnlijk wel de meest uithuizige dienst. Om voor de NGV naamsbekendheid te krijgen en leden te werven moet je 'de markt op'. Deze 'markt', te vinden bij zusterverenigingen, historische en heemkundige kringen, antiquarische boekenmarkten, exposities, evenementen e.d., heeft zo zijn eigen manier van opereren. Voor de oprichting van de DIP was de NGV nog nauwelijks aanwezig in dit circuit. Nu, na een aantal jaren ploeteren en informatie verstrekken, begint het NGV-logo met daaronder de NGV-infotafel

steeds vaker te verschijnen. We moeten echter alert blijven en onze vereniging goed onder de aandacht blijven brengen, want ook hier geldt: 'uit het oog, uit het hart!'

De DIP is constant in beweging. Vaak zijn er pieken in het najaar en het voorjaar. In die periodes moeten we er ieder weekend op uit. Er zijn ook maanden waarin we rustige weekends verwachten. Onverwachts wordt er dan toch weer een beroep op je gedaan. Als we het goed doen, moeten we daarop inspringen. Maar ja, het is en blijft vrijwilligerswerk, dus soms verontschuldigen we ons wel eens.

De aanvragen voor de evenementen en de markten krijgen we meestal rechtstreeks van de diverse instanties en van de NGV-afdelingen. Alle data worden zo'n vier keer per jaar op een overzicht geplaatst, het zogeheten 'evenementenlijstje'. Dit lijstje is klein, goedkoop en gemakkelijk te verspreiden. Het is niet alleen gemakkelijk voor de leden, maar het is ook als geheugensteuntje bedoeld voor de afdelingsbesturen bij de indeling van hun activiteiten.

Organisatie

In een klein info-blad kunt u lezen hoe de Dienst is opgebouwd. Kort samengevat: we beschikken over vijf personen van de *Centrale Groep* en dertig *functionarissen* uit de regionale afdelingen. Daarnaast zijn er sinds kort de functionele afdelingen die vaak zelf hun promotie verzorgen. Als ze echter niet aanwezig zijn op een evenement, geeft de DIP korte informa-

tie door middel van folders. Tot nu toe komen alle medewerkers van de DIP éénmaal per jaar bij elkaar voor een kennismakings-studiedag.

De vijf personen van de Centrale Groep verzorgen de tafels bij grote evenementen. Ze beheren elk een boeken- en een materialendepot. De depots worden telkens aangevuld met nieuwe NGV-publikaties. Op de tafels kunnen belangstellenden en leden dus steeds de meest recente boekwerken inzien.

Kleine regionale activiteiten worden meestal verzorgd door de DIP-functionarissen van de afdeling. Ook zie je de afdelingen wel eens deelnemen aan tentoonstellingen. Regelmatig worden de leden van de Centrale Groep terzijde gestaan door de afdelingsfunctionaris. Op grote drukke bijeenkomsten is het geen overbodige luxe met twee of drie personen te werken.

Naast de nieuwe NGV-boeken liggen op de tafels naslagwerken, kwartierstatenboeken, afdelingstijdschriften en diverse folders.

Verkoop

Eén activiteit waarmee u eveneens in Naarden te maken hebt, verzorgt de DIP ook. Op grote bijeenkomsten hebben wij een apart gedeelte voor de verkoop van materialen van de Dienst Bestellingen, waarover mevrouw Greveling de scepter zwaait. Iedere dephouder heeft bij

haar een hoeveelheid materiaal ingekocht. In de loop van het jaar worden de boekjes en brochures op markten verkocht. Aan het eind van het seizoen wordt alles afgerekend. Er zijn op deze manier in feite vijf NGV-winkeltjes in het land. U begrijpt dat het bij grote evenementen een ware verhuizing is om alles op tijd op z'n plaats te krijgen. Maar alle gesprekken en contacten op zo'n dag zijn zo leuk, dat we het sjuuwerk er graag voor over hebben.

Telefonische informatie

Tot slot is er sinds vorig jaar een telefoon in het NGV-Verenigingscentrum in Naarden (02159-52551). Meestal is het antwoordapparaat aangesloten waarmee voor algemene informatie over de NGV en over genealogisch onderzoek wordt doorverwezen naar het telefoonnummer van de schrijfster van dit artikel, hoofd van dienst. Ná 17.00 uur kan men mij bellen (telefoon 072-154716). Tot nu toe gaat dat prima. Gemiddeld krijg ik één of twee telefoontjes per avond. Veel mensen kan ik doorverwijzen of ideeën aan de hand doen. Vaak ook verstuur ik een 'groene folder' en een aanmeldingskaartje naar aanleiding van het gesprek (weer een nieuw lid!).

U ziet, de DIP zorgt er mede voor dat de NGV de nodige belangstelling trekt.

Aangenaam kennis te maken

Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland

Misschien bent u een van de velen die bij het nasporen van voorouders is terecht gekomen in Duitsland of Duitstalig gebied. In eigen land weet u waarschijnlijk de weg naar de genealogische bronnen in de archieven wel te vinden. De organisatie van het Duitse archiefwezen is echter anders dan in Nederland.

De stukken zijn veelal in een ander schrift geschreven, de taal wijkt af. Door deze praktische problemen hebben veel genealogen een onderzoek in Duitsland niet aangedurfd, terwijl

andere in hun genealogisch onderzoek zijn vastgelopen.

Een aantal van deze onderzoekers is in 1967 bij elkaar gekomen. Zij hebben besloten hun

kennis en ervaring, opgedaan bij het onderzoek in de Duitse genealogische literatuur, in de Duitse archieven en in contact met Duitstalige genealogische verenigingen, onderling uit te wisselen en zo te trachten elkaar te helpen bij een mogelijke oplossing van moeilijkheden.

Hiertoe werd de *Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland* (W.G.O.D.) opgericht. Deze vereniging stelt zich ten doel: 'Vergemakkelijking van de oriëntering ten behoeve van het genealogisch onderzoek in Duitsland'.

Activiteiten

De W.G.O.D. kent de volgende activiteiten:

- Het samenstellen van een 'gids' van de Duitstalige genealogische literatuur die in Nederland aanwezig is.
 - De uitgave van een jubileum-bundel *Familienforschung im deutschen Grenzraum zu den Niederlanden*.
- De prijs van beide uitgaven is voor leden f 25,- plus verzendkosten f 6,-; niet-leden dienen f 30,- plus verzendkosten over te maken op gironummer 689475 t.n.v. de penningmeester van de W.G.O.D., Staalstraat 1, 5344 KG Oss.
- Het viermaal per jaar uitgeven van een mededelingenblad.
 - Het toezenden van het Duitse genealogische contactblad *Familienkundliche Nachrichten*.
 - Het beleggen van twee bijeenkomsten per jaar, telkens op een zaterdag. In de regel vindt deze plaats te Utrecht.
 - Het verschaffen van adressen van verenigingen en archieven in het Duitse taalgebied.
 - Het bijhouden van een cartotheek betreffende de families naar wie door de leden onderzoek wordt/werd verricht.
 - Het verschaffen van adviezen aan de hand van handboeken aanwezig bij onze inlichtingendienst: mevrouw D. Stötefalk, Tolstraat 13, 2311 BN Geervliet (een postzegel voor antwoord dient te worden bijgesloten).

Ter voorkoming van misverstanden willen wij

erop wijzen dat de W.G.O.D. als vereniging géén opdrachten tot genealogisch onderzoek of dergelijke aanneemt.

Lid worden

Nieuwe leden zijn uiteraard van harte welkom. U kunt zich als lid opgeven bij het secretariaat: P.C. Hooftlaan 9, 3818 HG Amersfoort. De jaarlijkse contributie bedraagt f 35,-. Na aanmelding wordt u een acceptgirokaart toegezonden

Het bestuur van de W.G.O.D.

Spoorloos?

Bij onderzoek naar het gezin van m'n bet-overgrootvader Jan Derk Geerlings (1820) stuitte ik op een zoon Harm die mij de nodige hoofdbreken bezorgde.

G.J. Geerlings, Alkmaar

Zijn geboorteplaats en -datum waren mij wel bekend, namelijk Oosteinde 6 januari 1868, maar niet waarheen hij was vertrokken. Ook van een huwelijk was niets bekend, wat mij nieuwsgierig maakte. Ik besloot er wat extra aandacht aan te besteden omdat er mogelijk nog nazaten te vinden waren.

Omdat ik voor mijn onderzoek naar Meppel moest, maakte ik een afspraak om het Bevolkingsregister te mogen raadplegen. Uit dat register bleek dat de betrokken Harm al enige jaren in Duitsland woonde, met als speciale aantekening 'geroyeerd bij de 8e volkstelling van 1899-1900'. Er stond niet bij vermeld naar welke plaats in Duitsland Harm was vertrokken; pech dus. Wel viel mij op dat achter zijn naam de code 'D.R.' stond, wat bij navraag 'Dienstbode-Register' bleek te betekenen.

Gelukkig was dat register ook aanwezig bij die gemeente. Alleen waren deze boeken, zo'n

zes stuks, niet echt op naamsvolgorde ingedeeld. Tot mijn grote verbazing bleek in het eerste het beste boek deze Harm Geerligts ingeschreven te staan. Hij had zich in 1917 opnieuw in de gemeente Meppel gevestigd. En ook het vertrek uit deze gemeente naar de plaats Vries in Drente op 12 januari 1923 stond duidelijk vermeld.

Het was voor mij nu een kleine moeite om de gemeente Vries aan te schrijven met het verzoek een kopie van de overlijdensakte te sturen, indien daar aanwezig. Helaas, in de brief die ik terugkreeg stond geschreven: 'Komt niet voor in het Bevolkingsregister van deze gemeente'.

Omdat je als beginnend genealoog niet over

één nacht ijs gaat, overlegde ik met onze voorzitter. Hij gaf mij de tip toch eens een persoonskaart aan te vragen bij het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag. En ja hoor, op deze PK stond vermeld: 'Harm Geerligts, overleden op 27 april 1932 in de plaats Vries, Drente'. Bingo dus!

Tijdens mijn vakantie in Drente ging ik naar het gemeentehuis in Vries om de overlijdensakte van Harm Geerligts op te vragen, die ik zelfs binnen een minuut van de dienstdoende ambtenaar kreeg overhandigd tegen betaling van een kwartje.

Zo zie je maar, soms moet je er persoonlijk op af gaan.

Waar vind ik Noordhollandse bronnen?

In de studiezaal van het Rijksarchief Noord-Holland te Haarlem zijn alfabetische naamindexen op DTB's beschikbaar van de steden en dorpen volgens onderstaand staatje.

J. Kaldenbach, Alkmaar

Bovendien zijn aldaar aanwezig:

- Klapper huwelijken van geheel Noord-Holland 1883-1892;
- Staat van landverhuizen 1848-1877;
- Naamsaannemingen Amsterdam, Beverwijk, De Rijp, Wormer en Zaandam;

- De 10-jarige tafels van de Akten van de Burgelijke Stand van geboorten, huwelijken en overlijden 1812-1920 (1940) van geheel Noord-Holland. Van Amsterdam zijn het de originele (dubbele) exemplaren van de Rechtbank. In het GA Amsterdam kunt u de originelen alleen op microfiches inzien (met enkele jongere uitzonderingen).

Alfabetische naamindexen op DTB's in het Rijksarchief Noord-Holland

Aalsmeer	Edam	Huizen	Oterleek	Texel
Akersloot	Egmond-Binnen	Koedijk	Oudendijk	Venhuizen
Assendelft	Egmond aan Zee	Kortenhoeft	Oudorp	Warmenhuizen
Beemster	<u>Graft</u>	Langedijk	<u>De Rijp</u>	Weesp
Berkhout	Grootebroek	Laren	Schermer, Noord-	Weesperkarspel
Bergen	Heerhugowaard	Ouder Amstel	Schermer, Zuid-	Wormer
Blaricum	Heemskerk	Nederhorst den Berg	Schermerhorn	Wormerveer
Blokker	Den Helder	Nibbixwoud	Schoorl	Zaandam
Callantsoog	Heiloo	Nieuwe Niedorp	Sint Maarten	Zuid-Schermer
Castricum	Hoogwoud	Noord-Schermer	Spanbroek	Zwaag
				Zijpe

(De onderstreepte zijn ook te vinden in het Streekarchief te Alkmaar).

Regionaal bronnennieuws

Wij genealogen kunnen in ons verzorgingsgebied op talloze manieren aan de slag voor het doen van historisch onderzoek. Maar is het niet verstandig u eerst eens te oriënteren op activiteiten die reeds door anderen zijn of worden gedaan? Vanuit deze invalshoek biedt ons blad graag wat ruimte voor de resultaten van collega-onderzoekers.

H. Zellerer, Uitgeest

Afdelingsonderzoek HNK

Om het belang voor alleen al onze afdelingsleden te accentueren geven we een paar gegevens uit ons afdelingsonderzoek (1991): 60% van onze leden bleek toen ook lid te zijn van een andere cultureel historische vereniging. Binnen het verzorgingsgebied van onze afdeling blijkt dit als volgt verdeeld te zijn: 16% is lid van Westfriese Geslachten, 8% van Oud Alkmaar, tussen 1 en 3% is lid van Vrienden Archief Alkmaar, idem Stedelijk Museum Alkmaar en/of de Historische Verenigingen van Akersloot, Callantsoog, Castricum, Graft/de Rijk, Harenkarspel, Heiloo, Langedijk, Limmen, Niedorp, Obdam/Hensbroek, Sint Pancras, Schagen, Schoorl, Uitgeest, Zijpe, alsmede de Historische Vereniging Holland en de Archeologische Werkgemeenschap NHN.

Als belangrijkste onderzoeksgebieden binnen ons verzorgingsgebied zijn onze leden vooral actief in West Friesland, Alkmaar en Zijpe, gevolgd door Akersloot, Castricum/Bakkum, Egmond, Hensbroek, Kennemerland, Koedijk, Langedijk, Oudorp, Schagen, Schoorl en Warmenhuizen.

Amsterdam

Uit ons afdelingsonderzoek (1991) blijkt tevens dat het *Gemeentearchief Amsterdam* voor veel van onze HNK-leden van groot belang is. Het komt voor wat betreft het aantal bezoeken aan gemeente- en streekarchieven op de derde plaats na Alkmaar en Hoorn.

Belangrijk nieuws is, dat de 600 boeken van het *Bevolkingsonderzoek Amsterdam 1852-1864* met behulp van ca 45 vrijwilligers de komende jaren worden ontsloten. De boeken staan links om de hoek in de studiezaal te kwijnen; ze zijn nl. moeilijk toegankelijk en vormden daardoor voor de raadpleger een voortdurende bron van ergernis en mis-interpretatie. Op initiatief van de heren Verdooner (genealoog) en Snel (hoofd studiezaal) is met het archief een goede samenwerking tot stand gekomen die voor alle betrokken partijen gunstig zal uitwerken.

De vrijwilligers wonen verspreid over geheel Nederland en zijn allen in het bezit van een computer. Een deel van hen is lid van de Ned. Kring Joodse Genealogie en heeft proefgedraaid met het door de heer Verdooner en de zijnen speciaal voor deze bronnensort en dit doel ontwikkelde database-programma op basis van dBase III (Ashton Tate). Kenmerk van dit programma is, dat het dermate eenvoudig is dat ook degenen die geen kennis hebben van dit soort programma's, er in de kortst mogelijke tijd mee overweg kunnen. Het aantal handelingen is tot een minimum beperkt, repeterende gegevens worden na één toetsaanslag automatisch ingevuld en er hoeft bij het 'inkloppen' van de namen geen rekening te worden gehouden met accenten.

Reeds ervaren database-computeraars zijn redelijk vrij in het naar eigen inzicht voor zichzelf aanpassen van het ontwikkelde programma. De controle van de ingebrachte gegevens vindt plaats door medewerkers van het gemeentearchief; dat neemt ook een groot deel

van de materiaalkosten voor zijn rekening. Het corrigeren wordt evenwel door de coördinator, de heer Verdooner, gedaan.

Op zaterdag 22 januari j.l. konden ruim 30 nieuwe vrijwilligers tijdens een voortreffelijk introductieprogramma de fotokopieën van hun deel in ontvangst nemen. Zij zijn eveneens uit heel Nederland afkomstig en hadden zich aangemeld naar aanleiding van een oproep in Gens Nostra.

Naar schatting zullen de 600 boeken ca 1,6 miljoen records opleveren en daarmee ca 60.000 vellen A4 beslaan. Dit nog zonder index. Daarvoor schat men dat een geheugen capaciteit van 1 gigabyte nodig is. Over het indexeringsprogramma moet nog worden nagedacht. Voorlopig is men al heel blij dat er zoveel enthousiaste vrijwilligers voor deze voor Amsterdam zeer belangrijke bron aan de slag zijn.

Heemskerk

Bij de *Historische Kring Heemskerk* zijn in de Historische Reeks HKH onder leiding van J.P. Wagner van de kring Genealogie inmiddels vier delen met bronnen verkrijgbaar:

1. *Index Geboorten en Dopen Heemskerk 1637-1849* gesplitst in vier periodes: rk 1637-1828 (boeken 3A en 4); gereformeerd (= hervormd) 1734-1826 (boeken 1 en 2). Het bevat een toelichting op de index (achternaam of patronymicum en achternaam echtgenotes), gegevens over de bannen, predikanten Castricum/Heemskerk, pastores, verklaring van enige latijnse woorden en twee kaarten. Aangegeven wordt uit welke andere plaats dan Heemskerk een dopeling afkomstig is. Getuigen en andere interessante vermeldingen kunnen met behulp van de indexgegevens op eenvoudige wijze in het RA Haarlem worden geraadpleegd.
Prijs f 17,50 excl. verzendkosten.
2. *Index Ondertrouw en Huwelijk Heemskerk 1601-1849* gesplitst in vier periodes: rk 1637-1849 (boek 3B); geref. kerk 1734-1791 (boek 1); gerecht 1601-1804 (boeken 5,6,7); (onder-)trouw 1734-1748 + 1804-1811 (boeken 8 en 9); gaarder (impost) 1709-1805 (boeken 11, 12, 13). Bij de opzet is uitgegaan van de praktische bruikbaarheid. Alle huwelijken zijn zowel onder de naam van de bruidegom als van de bruid opgenomen en voorzien van de datum.
Prijs f 12,50 excl. verzendkosten.
3. *Index Overlijden en Begraven Heemskerk 1667-1849* gesplitst in vier periodes en ook hier voorzien van diverse toelichtingen en van twee kaarten: rk 1667-1849 (boek 3C); geref. kerk 1734-1784 (boek 1); gerecht 1743-1828 (boeken 9 en 10); gaarder (impost) 1703-1805 (boeken 11, 12 en 13); gequalificeerde: overledenen 1806-1814 (boeken 14 en 15).
Prijs f 12,50 excl. verzendkosten.
4. *Bevolkingsregister 1850 Heemskerk*. Hier en daar met toevoeging van extra gegevens, correctie van sommige geboortedata en vermelding van het huisnummer van vóór 1850 voor zover uit de Burgerlijke Stand bekend. Opgenomen is een lijst met hoofdbewoners voorzien van hun personalia en een alfabetisch register met alle in dit deel voorkomende namen (dus incl. de meiden en knechten en andere inwonenden).
Prijs f 17,50 excl. verzendkosten.

Behalve Heemskerk zijn deze bronnen ook van belang voor onderzoekers van Akersloot, Assendelft, Castricum, Bakkum, Beverwijk, Egmond, Limmen, Wijk aan Zee en Uitgeest. Met het BBS-programma Bronscan waren op 20 januari j.l. alleen de delen 2 en 3 te raadplegen.

De delen kunt u thuis bezorgd krijgen door overmaking op postgirorekening 107549 of bankrekening 32.62.37.038 t.n.v. penningmeester Historische Kring Heemskerk met vermelding van het gewenste deel. Neem wel even t.b.v. de verzendkostenbijdrage contact op met

de heer G.J. van Wijk (penningmeester HKH), telefoon 02510 - 32293.

Uitgeest

In onze vorige uitgave (no. 20) op pag. 38 melden wij dat bij de *Historische Vereniging Oud-Uitgeest* de eerste twee delen van drie Uitgeester DTB's zijn verschenen. Elders in dit blad treft u een rectificatie aan naar aanleiding van dat artikel. Het ontsluitingsproject wordt geleid door Arthur Groen en omvat het in de komende jaren geleidelijk doen verschijnen van de overige 11 DTB's van Uitgeest. De nu verschenen bronnen zullen voorlopig nog niet via Bronscan in ons BBS zijn te raadplegen.

Haalbaarheidsonderzoek Bronontsluiting en Indexering

Wie een abonnement heeft op *Historisch Magazine*, de uitgave van de Stichting Regionale Geschiedbeoefening Noord-Holland, heeft er al iets van kunnen lezen. Onze werkgroep Genealogisch Computergebruik heeft het initiatief genomen voor het doen van een *haalbaarheidsonderzoek Bronontsluiting en Indexering*.

Het onderzoek is eind vorig jaar gestart en zal, naar het zich laat aanzien, dit kwartaal worden afgerond. Gezien de gemeenschappelijke belangen die alle betrokken partijen bij een dergelijke opzet hebben, richt het zich op het verkrijgen van inzicht in de samenwerkingsmogelijkheden binnen onze regio met de ca 5 betreffende archieven, ca 25 historische verenigingen en partijen binnen onze vereniging alsmede op het in beeld krijgen van 'drempels' die voor een mogelijke samenwerkingsvorm geslecht moeten worden.

Van belang is onder meer het verkrijgen van inzicht in de talloze aanwezige bronnen, de toegankelijkheid ervan, de openbare raadpleegbaarheid, de bronontsluitings- en indexeringsprojecten die ergens in onze regio reeds lopen en de wijze waarop die georganiseerd zijn. Ook

bij onze leden zelf bevinden zich als resultaat van hun eigen onderzoek geheel of gedeeltelijk ontsloten bronnen, al dan niet voorzien van een index.

Een groot deel van deze ontsluitingen zal 'handwerk' zijn, wellicht met de schrijfmachine in een nette vorm gebracht, soms ook in gedrukte vorm gepubliceerd. Alleen al ter voorkoming van dubbel werk, het langs elkaar heenwerken en/of opnieuw wielen proberen uit te vinden, is het van belang al deze onderzoeksbronnen geregistreerd te krijgen. Uw opgave daarvan wordt graag ontvangen door de heer H. Zellerer, Geesterweg 35, 1911 HK Uitgeest.

Nota Archiefbeleid van WVC

Jaarlijks blijken er zo'n 32.000 bezoekers de 13 Rijksarchieven van ons land te bezoeken en daarbij ca. 127.000 keer de archieven te raadplegen. Het aandeel genealogische bezoekers is 83%; ze zijn gemiddeld al 4,5 jaar met een onderzoek bezig en bezoeken het Rijksarchief vaak (zo'n 10 keer per jaar) met daarnaast de gemeente- en streekarchieven. De belangstelling bij genealogen en historische onderzoekers om vrijwilligerswerk te doen is zeer groot. Hiermee wordt goed aangesloten op één van de vijf functies die overheidsarchieven volgens de *Nota Archiefbeleid* (Min. van W.V.C. 1992) hebben, namelijk: 'een hoge prioriteit geven aan de mogelijkheid van cultuurparticipatie'.

Dat de archieven zich daarvoor moeten verdiepen in de behoeften van het publiek, blijkt duidelijk uit het onderzoeksverslag, waaruit wij de hiervoor opgesomde gegevens haalden. Dit rapport verscheen in oktober 1993 en werd ons in het kader van het haalbaarheidsonderzoek Bronontsluiting en Indexering ter bestudering beschikbaar gesteld. Het bevat zoveel voor genealogen en historici van belang zijnde vergelijkende informatie (in 172 pagina's) dat daar in volgende uitgaven van ons afdelingsblad op wordt teruggekomen.

Waar gebeurd

Ongeveer drie jaar geleden werd ik op een morgen opgebeld door ene Roger Ligthart, afkomstig uit San Diego, California. Hij was samen met zijn vrouw Lois naar Nederland gekomen om op zoek te gaan naar zijn 'roots'.

Gerda Erkamp-Opdam, Heiloo

Roger meldde zich in het Rijksarchief in Den Haag, waar men hem onder meer verwees naar een publikatie over een geslacht Ligthart in West-Friesland. Hij was laaiend enthousiast toen hij daarin zijn voorvader Gerrit, geboren in Hoogwoud, terugvond. Helaas stopte bij Gerrit de verdere uitwerking van het geslacht I der Ligtharten.

Bliksembezoek

In het bezit van mijn adres belde Roger mij. Was het mogelijk mij iets te vragen? Maar zij waren even 'op doorreis' in Nederland; de volgende morgen zou men naar Londen vertrekken. Dan maar meteen een afspraak gemaakt en binnen een uur stond de familie bij mij voor de deur, gewapend met microfoon en al.

Het moet ze geduizeld hebben, want in een paar uur een familiegeschiedenis doornemen is geen sinecure. Maar het contact was gelegd en de Amerikaanse familie vertrok richting Hoogwoud om daar foto's te maken, die helaas mislukten.

Emigranten in de Haarlemmermeer

Voorjaar 1993 meldden Roger en Lois zich weer voor een (meerdaags) bezoek nadat we intussen hadden gecorrespondeerd en onze verdere speurtocht in archieven en musea goed hadden voorbereid. Ons eerste bezoek gold het gemeentearchief van de Haarlemmermeer te Hoofddorp, alwaar de archivaris al het onderzoek naar Jacob Ligthart en familie had gedaan. De ouders van Gerrit Ligthart waren namelijk

'geëmigreerd' van Hoogwoud naar de Haarlemmermeer in 1863. Verder kregen wij van de archivaris alle hulp en informatie wat ons veel tijd bespaarde en veel materiaal opleverde.

Ons volgende bezoek was het Historisch Museum in Hoofddorp waar de geschiedenis over 140 jaar herleeft in woord en beeld. Voor de welgestelde nakomelingen van Gerrit Ligthart waren de leefomstandigheden van toen bijna niet te geloven, maar de werkelijkheid zag er wel zo uit. Het leven in Hoogwoud van de ouders van Gerrit Ligthart, t.w. Jacob Ligthart en Klaasje Nottelman, zal daar vanwege hun 'gemengde huwelijk' in die tijd ook niet zo prettig zijn geweest. Maar het leven als arbeider in de Haarlemmermeer, waar je meteen je schamele optrekkje uit moest als de boer geen werk meer voor je had, was hemeltergend. Vader Jacob stierf dan ook al op 41-jarige leeftijd, Klaasje achterlatend met vijf kleine kinderen.

De zoons in het gezin werden opgevoed in het katholieke geloof en de meisjes in de hervormde leer. Enkele jaren later werd blijkens de Burgerlijke Stand het geloof van Klaasje Nottelman gewijzigd van Hervormd in Katholiek. Wat moet dat een tragedie geweest zijn in die tijd rond het geloof!

Leven onder die omstandigheden moet het voor de zoons niet moeilijk hebben gemaakt een nog grotere emigratie te overwegen naar het beloofde land Amerika. Gerrit vertrok als eerste in 1883 naar Oostburg in de staat Michigan, enkele jaren later gevolgd door zijn oudste broer met gezin. In de polder waren conflicten ontstaan over de melkprijs, de boeren hadden zich verenigd in een coöperatie en leverden de

melk niet af, maar maakten er kaas van. Mogelijk heeft Gerrit Ligthart zich deze kennis eigen gemaakt en was dit een goede basis om na een poosje in Sheboygan, Michigan een kaasfabriekje te starten. Met succes, want na enige jaren verhuurde hij de kaasfabriek en ging studeren voor tandarts en behaalde zijn graad. Vermoedelijk heeft hij door te trouwen met Ida Christison daarbij veel steun ondervonden.

Speuren in Hoogwoud

De volgende dag, 24 juli 1993, gingen we de hele dag weer samen op pad en reden naar Hoogwoud om aan de weet te komen waar Gerrit Ligthart was geboren en gedoopt. En was de kerk er nog? Na wat rondrijden maar eens iemand aangesproken:

‘Meneer, kunt u mij ook zeggen of er in Hoogwoud nog Ligtharten wonen?’

‘Nou me lieve mens, het barst er hier van en er staat er hier ientje voor je’, zei de man in onvervalst Westfries (wat ik za! proberen zo goed mogelijk weer te geven); ‘trouwes we zijn helegaar beroemd, want er is ook een boek over ons maakt’.

In een gesprek met een echte Westfries worden al gauw drempels geslecht, dus gingen we elkaar tutoyeren.

‘Misschien heb ik dat boek wel gemaakt’, antwoordde ik hem.

‘Je denke zeker dat ik een geintje maak hè’, zei Simon Ligthart, ‘nou dan kom je maar effe naar nr 17 aan de overkant, deer woon ik’.

Omdat we meer over de kerk wilden weten, zei Simon: ‘den gaene jullie eerst effe naar Jan, die is nou thuis. Jan is de pastoor, ik zeg altijd Jan omdat zijn broer trout is an main suster’.

Simon vertelde dat de kerk een tijdje terug het 125-jarig bestaan had gevierd en snel rekenwerk deed ons hopen dat voorvader Gerrit Ligthart in deze kerk zou kunnen zijn gedoopt. Inderdaad bleek dat het geval: de kerk werd ingewijd op 17 augustus 1865 en Gerrit is daar

gedoopt op 10 oktober 1865! De pastoor was bereid ons te ontvangen, haalde allerlei kerkboeken tevoorschijn en we mochten ons hart eraan ophalen. Tenslotte kregen we een rondleiding door de kerk en ook enkele boekwerkjes van deze kerk *St Jans Geboorte* te Hoogwoud (1865-1990) waarmee de Amerikanen zeer verguld waren, ook al konden ze er geen woord van lezen. Doordat niets van dit alles was voorbereid en alles zo snel op zijn plaats viel, steeg hun ver/be-wondering voor dit stukje leefgebied van hun voorouders met de minuut.

Daarna gingen we ‘om de koffie’ bij Simon Ligthart op nr 17. Het ijs was al gauw gebroken en we kregen inderdaad het ‘Ligthartenboek’ te zien, plus de familieportretten, kinderen en kleinkinderen. Van zijn drie dochters waren er twee getrouwd; en de derde?

‘Nee’, zei Simon, ‘er is nog zoveel te doen voor haar in de wereld, geen tijd voor mannen of geen mannenvlees...’ (we zullen later meer weten).

Gooise ontmoeting

Eenmaal op zijn praatstoel wilde Simon nog een sterk staaltje vertellen – want het feit dat er nu in zijn huis per toeval nakomelingen bijeen waren van tak I, II en III der Ligtharten, was toch wel heel bijzonder – namelijk wat hij beleefde toen hij op vakantie in het Gooi was.

Hij was daar aan het fietsen en kreeg een leuke band. Zijn solutie bleek verdroogd, reden om maar eens ergens om hulp te vragen. Op de vraag aan een krasse tachtiger, of die hem aan solutie kon helpen, antwoordde de man in onvervalst Westfries ‘kenne wel, maar wille, dat is ut um’. Dat was lachen en vragen: ‘hoe heet je en waar kom je vandaan?’

‘Ik heet Ligthart en ik woon in Hoogwoud.’

‘Aangenaam, ik heet ook Ligthart en van voren Siem, jij ook zeker?’

‘Ja, ik ook’, zei Simon uit Hoogwoud. ‘Nou, kom dan maar naar binnen’, zei de andere

Simon. Hij ging ook op zijn praatstoel zitten bij een 'bakkie', gezet door zijn vrouw/vriendin: 'Ik wil haar graag te vriend houden, want op mijn leeftijd zijn ze tegenwoordig zo vertrokken. Wij passen nu op in het huis van haar zoon en zo genieten we meteen van de mooie omgeving hier.'

Simon vertelt verder over zijn familie, zijn zuster die kortgeleden overleden is en die hij zo mist, want 'sinds haar man dood is, ga ik elke maandagmiddag op het fietsie naar het bejaardenhuis een paar uurtjes gezellig met haar praten. Dan begin ik met een paar bakkies thee en daarna twee neutjes toe. Gezellig hoor en daarna stap ik weer op mijn fietsie'.

(Intussen weet ik het zeker; deze Simon Ligthart is mijn oom en de broer van mijn moeder die vlakbij ons woont in Heiloo. Wat is de wereld toch klein soms.)

De Amerikaanse Ligtharten zaten er wel een beetje voor spek en bonen bij, maar ze proefden de Westfriese mentaliteit van openheid, gastvrijheid, eenvoud en humor. Zo werd het snel later en we reden verder naar de Langereis. Daar stonden we een poosje stil bij de geboortegrond van hun voorouders die 250 jaar geleden ook al bij die trekvaart, dat riviertje hebben gestaan. We bezoeken de nog vroegere woongebieden van de Ligtharten in Oude Niedorp, op Nickelant, de Kampen, de Oostermoerbeek, enzovoort. Na een heerlijk dineetje nemen we moe, maar voldaan afscheid van Roger en Lois Ligthart.

Toevalsparty

Enige weken later wordt een dochter van Simon Ligthart uit Heiloo uitgenodigd voor een cosmeticaparty. Zij komt naast een jonge vrouw te zitten en raakt ermee aan de praat. De jonge vrouw – Jannie – vertelde dat zij voor een half jaar naar Nepal zou gaan. Marja, de dochter van Simon Ligthart, was zeer geïnteresseerd te horen hoe het reizen daar in die landen was.

Haar zoon Stefan wilde namelijk een half jaar alleen door India trekken; iets waarmee zij niet bepaald blij was. Over en weer werden wat zorgen en kennis gespuid. Aan het einde van de avond gaf Jannie haar adres en telefoonnummer aan Marja voor het geval dat haar zoon wat meer informatie wilde over India. Jannie had ook daar lange tijd doorgebracht.

Wat een toeval: Jannie heet ook Ligthart en komt uit Hoogwoud. Dat was toch sterk! 'Zal ik je vertellen wat mijn ouders hebben beleefd toen ze aan het fietsen waren in het Gooi?' En daar volgt het hele verhaal over de belevenissen van haar ouders met de andere Simon Ligthart. Marja was stomverbaasd en zei toen: 'Die andere man was mijn vader, hij vertelde exact hetzelfde verhaal'.

Er is zeker meer tussen hemel en aarde dan wij willen erkennen.

Van 't een komt 't ander

Meer om zijn moeder gerust te stellen dan uit eigen behoefte, belde Stefan, de zoon van Marja Ligthart, de mevrouw die hem meer inlichtingen over India wilde verstrekken. Zij maakten een afspraak. Stefan stond wel verbaasd te kijken toen hij een jonge vrouw ontmoette, terwijl hij zonder meer had aangenomen dat zij van zijn moeders leeftijd zou zijn.

Het werd een gezellige ontmoeting van twee jonge mensen met veel dezelfde interesses. Het maakte meer los dan zij – beiden vrij, geen tijd gehad voor vaste vrienden, nog niet de ware – voor mogelijk hielden. Er werd een volgende afspraak gemaakt en nog een volgende... Uiteindelijk bleef Stefan maar bij Jannie inwonen.

In november 1993 bevindt Jannie zich in Nepal en Stefan in India, maar zij houden elkaar van hun belevenissen op de hoogte, zeer tot tevredenheid van hun beide moeders. Zo zou het kunnen gebeuren dat op deze wijze tak II en III in de toekomst weer aan elkaar worden gekoppeld.

Wij kunnen dat in elk geval al doen door samen met de familie Ligthart uit Hoogwoud bij de familie Ligthart uit Heiloo aan te bellen en te vragen of hij nog solutie heeft. Of te vertellen dat zijn kleinzoon Stefan nu met de

andere Simons dochter gaat... Hoe wij in dat hele verhaal passen, zal daarna wel worden verklaard.

Soms is de wereld wel heel erg klein!

Fragment-parenteel Ruijngaart

Al jaren probeer ik iets naders te weten te komen over mijn voorgeslacht in Noord-Holland. Wel heb ik een fragment-parenteel kunnen samenstellen aan de hand van gegevens uit het Gemeentearchief in Alkmaar alsmede uit een publicatie van de heer J.P. Geus uit Capelle aan den IJssel ('De Vroonlanden').

A. Ruijngaart, Capelle aan den IJssel

I. *Sijmon Willems Ruijngaer*, geb. Alkmaar, biersteker, overl. na 4-1-1649, begr. Alkmaar, zn van Willem (Ruijngaer) en NN tr. (1) Alkmaar NN; tr. (2) Alkmaar *Lijsbet Cornelis*, geb. Alkmaar.

In de poorterboeken van Alkmaar komt ene *Sijmon Willems* voor in 1597, doch deze was kramer en kon op geen enkele manier in verband worden gebracht met *Sijmon Willems Ruijngaert*.

Met acte inv.nr 1540 van 08.09.1616 geven Burgemeesters van Alkmaar aan *Symon Willemszn Ruymgaer* een bouwopdracht op zeker erve aan de westzijde van het Veneetsche Eylandt, zodat in 1613 aan *Ruymgaer* verkocht is. (Bron: Erfpachten Vroonlanden Alkmaar door J.P. Geus: *Sijmon Willemszn* wordt genoemd in 1620 als pachter en ook in 1638, alles in *St Pancras*).

ONA GA Schiedam no. 758, pag. 357: '*Symon Willemsz Ruymgaerde* wonende tot Alkmaar ontvangt acte van procuratie van *Jacob Symonsz Ghysen, Coopman*, wonende binnen Schiedam, in dato 4 januari 1649'.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Gerrit Sijmonszn Ruijngaer* (van Egmond), geb. Alkmaar, volgt IIa.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Willem Sijmonszn Ruijngaer*, geb. Alkmaar ca. 1610, volgt IIb.

IIa. *Gerrit Sijmonszn Ruijngaer*, geb. Alkmaar, begr. ald. 20-3-1655, tr. Alkmaar *Neeltge France NN* (vr. *Gerrit Sijmonszn*), geb. Alkmaar, overl. na 24-2-1661.

Uit dit huwelijk:

1. *Aeltge Ruijngaer*, geb. Alkmaar, tr. ald. *Jacob Pieterszn Timmerman*.

2. *Gerritge Ruijngaer*, overl. Alkmaar voor 7-7-1664.

IIb. *Willem Sijmonszn Ruijngaer*, geb. Alkmaar ca. 1610, schoenmaker, overl. na 26-2-1667, tr. Alkmaar ca 1635 *Kniertge Jacobs Roeloffs*, dr van *Jacob Roeloffs* en *Et Jacobsdr Boom*.

Uit dit huwelijk:

1. *Sijmon Ruijngaer*, geb. Alkmaar ca 1636, 2e Mr Chirurgijn VOC, overl. na 2-10-1666.

2. *Jacob* (ook: *Jan Willems*) *Ruijngaer*, geb. Alkmaar ca 1636, volgt IIIa.
3. *Arien* (ook: *Adriaen Willems*) *Ruimgaard*, volgt IIIb.
4. *Lijsbet Willems Ruijngaer*, geb. Alkmaar, tr. *Jacob Timmerman*, geb. Alkmaar.
5. *Trijntje Willems Ruijngaer*, geb. Alkmaar.

IIIa. *Jacob* (ook: *Jan Willems*) *Ruijngaer*, geb. Alkmaar ca 1636, begr. ald. 10-9-1696, tr. Alkmaar 6-11-1661 *Jannetje Jans Suijcker*, overl. na 29-8-1691, begr. Alkmaar.

Huwelijkse voorwaarden d.d. 4 november 1661, GA Alkmaar, inv.nr 242, folio 176: 'de man brengt alleen zijn kleding in en de vrouw brengt in: 1/2 huis, 1/3 van 3 custingbrieven bedragende totaal voor haar portie f. 169.3.6. en f 150, contant, 1 bed divers huisraad en clederen'.

Inv.nr GA Alkmaar, nr 210, acte 94 d.d. 29 augustus 1691: *Jan Willemszn Ruymgaer* en *Jannetje Jansdr* (*Suycker*) maken testament: f 8.000, voor zoon *Johannes* of diens kinderen, welk geld hij reeds heeft gehad als uitzet bij zijn huwelijk met *Cornelia van Dijk*; indien kind en kleinkinderen mochten sterven voor de erfaters dan gaat het geld van dit echtpaar voor de helft naar de man's familie en voor de wederhelft naar de vrouw's familie (volgens schependomsrecht); verder erven de kinderen van broeder *Adriaen Ruymgaer*, zuster *Trijntje Willems*, zuster *Lijsbeth Willems*, die twee kinderen heeft met name *Dirck* en *Symon Jansz Ypestein*.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Ruijngaer*, geb. Alkmaar, volgt IVa.

IIIb. *Arien* (ook: *Adriaen Willems*) *Ruimgaard*, begr. Alkmaar 8-3-1707, tr.(1) Alkmaar 5-2-1673 *Aegje Cornelis Koedijck*, begr. ald. 28-1-1679; tr.(2) Alkmaar 29-12-1680 *Neel Jans*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cnietje Ariensdr Ruimgaard*, begr. Alkmaar 25-10-1717, tr. *Claes Maartens Heers/Heere*.
2. *Aeltje Ariensdr Ruimgaard*, begr. Alkmaar 31-5-1740, tr. ald. 15-4-1708 *Jacob Isbrants de Boer*.
Blijkens acte 993, inv.nr 1538 d.d. 27 januari 1733 was *Aeltje* toen weduwe en had de volgende kinderen: *Marijtte Jacobsdr*, *Trijntje Jacobsdr* (getrouwd met *Cornelis Mensch*), *Neeltje Jacobsdr* en *Ijsbrant Jacobszn*.
3. *Cornelis Arienszn Ruimgaard*, volgt IVb.
4. *Jan Arienszn Ruijngaer*, geb. Alkmaar voor 1679, volgt IVc.

Uit het tweede huwelijk, ged.(rk) te Alkmaar:

5. *Janna Ruimgaard*, ged. 15-3-1682.
6. *Cornelius Ruimgaard*, ged. 4-11-1683.

IVa. *Johannes Ruijngaer*, geb. Alkmaar, tr. ald. 31-12-1691 *Cornelia van Dijk*, geb. Alkmaar (mutueel testament, GA Alkmaar, inv.nr 210, acte 127 d.d. 23 oktober 1691: geen bijzondere bepalingen).

Uit dit huwelijk:

1. *Simon Ruymgaer*, geb. Alkmaar 1691.
2. *Aldegondis Ruymgaer*, geb. Alkmaar 1693.
3. *Simon Ruymgaer*, geb. Alkmaar 1694.
4. *Joanna Ruymgaer*, geb. Alkmaar 1695.

5. *Hildegondis Ruymgaer*, geb. Alkmaar 1697.
6. *Jacobus Ruymgaer*, geb. 1701.

IVb. *Cornelis Arienszn Ruimgaart*, begr. Alkmaar 30-12-1741, tr.(1) ald. 9-10-1707 *Dieuwertje Jans Stoutenburg*, begr. ald. 18-12-1715; tr.(2) Alkmaar 17-8-1721 *Maartje Cornelis Hoogland*.

Uit het eerste huwelijk, ged.(rk) te Alkmaar:

1. *Cornelia Ruimgaart*, ged. 19-10-1708.
2. *Maria Ruimgaart*, ged. 4-10-1710.
3. *Eva Ruimgaart*, ged. 11-12-1712.
4. *Anna Ruimgaart*, ged. 3-11-1714, overl. voor 15-12-1715.
5. *Anna Ruimgaart*, ged. 15-12-1715.

Uit het tweede huwelijk:

6. *Arie Ruimgaart*, geb. Alkmaar na 18-12-1715, overl. ca 1716.

IVc. *Jan Arienszn Ruijngaer*, geb. Alkmaar voor 1679, rk, timmerman, overl. Amsterdam 8-3-1758, tr.kerk(rk) Amsterdam *Grietje van den Berg(h)*, geb. ca 1682, dr. van NN en Neeltje Teeuwis.

De rest loopt door tot en met de dag van heden voor wat mijn rechte lijn betreft.

Aan losse gegevens verzamelde ik in de afgelopen jaren in het Rijksarchief (RA) te Haarlem het volgende:

Schepentrouwboek van Niedorp:

- 6 mei 1616: Claes Jansz Ruijngaers van Niedorp (uijt die Campe) en Hil Cornelisdr van Eertswoudt.
- 26 mei 1620: Willem Jansz Ruijngaert wonende in de Campen en Neel Jansdr van Winkel.
- 13 december 1620: Jan Jansz Ruijngaert van N.Niedorp en Griet Thonisdr van Opperdoes.
- 2 mei 1622: Aeriaen Jansz Ruijngaert van Niedorp uijt de Campen en Neeltje Sijmonsdr van Eertswoudt.
- 7 maart 1641: Jan Claesz Ruimgaer, jongeman van Nieuwe Niedorp en Jannetje Pietersz, jongedochter van Winkel.

Klapper RA Haarlem betreffende Opmeer:

Huwelijk van Trijn Jans Ruijngaers met Cornelis Jacobszn, jm van Spierdijk op 19 februari 1687; zij kwam van Noord... onder Wognum met betoog van Berkhout.

Verder nog gevonden:

Huwelijk Pieter Ruijngaer met Lijsbeth Aerjansdr, lidmaat Ger.Kerk Callantsoog op 23 december 1657 (Pieter wordt ook als Pieter Duyngaer genoemd).

Vraag

Wie kan bovenstaande gegevens uitbreiden en heeft bijvoorbeeld over de 'aangetrouwden' nadere gegevens? Deze kunt u sturen naar de heer A. Ruijngaart, Alkenoord 47, 2903 XC Capelle aan den IJssel. Bij voorbaat heel vriendelijk dank voor uw reacties! Eventuele kosten worden natuurlijk vergoed.

Proces Verbaal uit 1862

In de Processen Verbaal van Sint Pancras komen we onder nr. 162a het volgende proces verbaal tegen, dat zich laat lezen als een stuiverroman.

Ingezonden door H. Zonneveld-Aupers

Heden den zeventwintigsten juli van het jaar achttienhonderdtwee en zestig des namiddags ten drie ure heb ik, burgemeester van Sint Pancras mij begeven ten huize van Cornelis de Vries, van beroep daglooner, in deze gemeente woonachtig in het huis geteekend no. 39 waar ik heb ondervraagd zoveel zulks doenlijk was, zijne dochter Aagtje de Vries die volgens geruchtelijke feitelijkheden en afpersingen zoude te verduren gehad hebben van zekere Toon Wissink te Alkmaar woonachtig.

Volgens hare mededeling heeft genoemde Toon Wissink haar beloofd met haar te wandelen in 'de Houten' wanneer zij een corchet aantrok en heeft hij haar bij gelegenheid dat zij 'de Hout' wandelden twee kwartjes afgeperst. Verder heb ik van haar niets kunnen vernemen daar zij in een hevige vlaag van zenuwachtigheid verviel, die het mij geraaden deden voorkomen niet verder op deze zaak aan te dringen.

En heb ik Burgemeester voornoemd hieronder procesverbaal opgemaakt op den eed bij den aanvang van mijn bediening afgelegd ten dage ure en jare bovengemeld.

De Burgemeester Klas Duif

Twee weken later

Heden den negenden Augustus van het jaar achttienhonderd twee en zestig heb ik Jan Pluis Veldwachter van en woonende in de gemeente Sint Pancras op den eed bij den aanvang mijner bediening afgelegd opgemaakt het navolgend procesverbaal:

Zaterdag den zesentwintigsten juli j.l. wandelende opde kaasmarkt te Alkmaar werd ik veldwachter voornoemd aangesproken door Toon Wissink Klok-

kenmaker te Alkmaar woonachtig die mij zonder aanleiding daartoe vraagde: 'Hoe gaat het met die meid van Nol?' waarop ik antwoordde dat zij bijna gek in het hoofd was. Hierop was ogenblikkelijk zijn vraag: 'Moet zij in de kraam?' Dit naar den geruchten ontkennend beantwoord hebbende was zijn uitroep: 'God zij dank! Die meid maakt mij bijna den kop op hol, ik durf haast niet meer op Sint Pancras te komen, zij roepen mij er na' liet hij er op volgen. Als gij geen schuld in dezen hebt waarom durft gij dan niet op Sint Pancras te komen? dan behoeft ge niet bevreesd te wezen heb ik hem daarop toegevoegd, waarna hij mij het volgende meedeelde: 'Van Broek komende vond ik haar tusschen die gemeente en Sint Pancras aan den weg iets zoekende. Ik vroeg haar daarop: Wat zoek je, heb je iets verloren? ze zeide: Ik heb niets verloren ik zoek wat! Wat zoek je dan? vroeg ik. Ik zoek een dienst zei zij daarop. Die kunt gij daar niet vinden, die kunt gij bij mij wel krijgen gaf ik haar daarop ten antwoord, maar dan moet je bij mij slapen. Nou als het dan vastliep zou je me weggagen'. Zo is zij met mij tot Sint Pancras onder gekke praat voortgelopen, waar elk zijns weegs is gegatn. Den volgenden avond weeder van Langedijk koomende vond ik die meid op de Vest te Alkmaar maar toen is zij mij tot in de stad gevolgd tot mijn huis toe waar ik binnen ging en haar te kennen gaf daar iets te doen te hebben dat wel en uur zou aanhouden haar tevens zeggende: 'Gaat naar 'den Hout' als je loopen wilt'. 'Maar' zei hij verder tegen mij veldwachter voornoemd, 'ik sta hier nogal bekend als een uitlooper' waarna hij zich met 'gegroet' van mij verwijderde. En heb ik hiervan dit procesverbaal opgemaakt ten dage maande en jaare voornoemd.

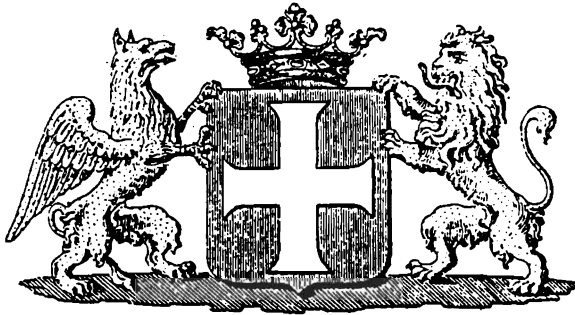
*De veldwachter der gemeente Sint Pancras
Jan Pluis*

Gemeentewapens (2)

G.C.M. Groen-Rosenhart, Alkmaar

Beschrijving, herkomst en betekenis¹

We vervolgen deze rubriek met de gemeentewapens van Heiloo, Akersloot en Limmen. Deze keuze is volstrekt willekeurig en heeft alleen te maken met de verkrijgbaarheid van de gegevens. Mocht u voor uw onderzoek reeds over gegevens beschikken van een wapen van een andere gemeente binnen het werkgebied van Hollands Noorderkwartier, dan nodigen wij u van harte uit die gegevens naar ons op te sturen.

Heiloo NH

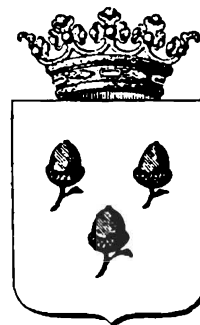
Van keel met zilveren kruis paté alaizé, gedekt met kroon van goud met drie bladeren en twee parelpunten, gehouden rechts door een vogelgriep en links door een leeuw, beide goud, staande op grond van natuurlijke kleur.²

De naam Heilegelo (= heilige plaats in het bos) werd reeds genoemd in 1063, terwijl andere bronnen vermelden dat rond 780 daar reeds een houten kerkje werd gebouwd (het Christendom nam bij voorkeur de heidense heilige plaatsen over).

Het kruis in het wapen duidt waarschijnlijk op het kersteningswerk van St Willibrordus die volgens de legende een bron sloeg die nog steeds als de Willibrordusput achter de Nederlands Hervormde (Witte) kerk bestaat en bekend is.

Akersloot NH

Drie gouden akers (= eikels) op een rood veld. Een andere beschrijving: Een veld van zilver, beladen van drie akers van sinopel (groen), gedekt met een vijf-bladige kroon van goud.³

1 Bronnen: KJ. Sierksma: *De gemeentewapens van Nederland* (1960); Van Ollefen (Bonse, Amsterdam): *De Nederlandsche Stad- en Dorpsbeschrijver*, deel 4 (1796); *Gemeentewapens in Nederland 1914-1980*.

2 Bevestigd door de Hoge Raad van de Adel d.d. 26 juni 1816.

3 Bevestigd bij Besluit van de Hoge Raad van de Adel op 26 juni 1816.

Akersloot (= eikenbos aan het meer) was de hoofdplaats van Kennemerland van 1240-1400, met achtereenvolgens 2 Limmen, 3 Uitgeest en 4 Velsen. 'Sloot' kan duiden op de vaart die uitkwam ten zuiden van Akersloot en die de verbinding vormde met de havenplaats Limmen.

Limmen

Het wapen is gekwartierd en bestaat uit 1 en 4 een zilveren klimmende leeuw op zwart veld en 2 en 3 een zwarte klimmende leeuw op zilveren veld.¹ Heeft gelijkenis met de wapens van Westsanen en Crommenie. Op 14 december 1607 kreeg dit gebied toestemming van de Staten van

Holland en West-Friesland tot het voeren van deze wapens en het vervaardigen van een koperen stempel.

Limmen is oud en wordt al genoemd in 980. Een verklaring voor de herkomst van de naam kon ik niet vinden.

Bijzonderheden

Een *kroon* gaf vroeger aan dat het wapen behoorde aan een edelman. Er zijn verschillende kronen die rangen van koning, prins, ridder en adel zonder titel aangeven.

Schildhouders (tenants) zijn toevoegingen aan het wapen in de vorm van pronkstukken. Vaak zijn het dierenfiguren. Zij komen voor bij wapens van hoge adel, vorsten en overheidsinstanties (zoals gemeenten).

Over zwerven gesproken!

Wie kent Jacob Jacobsz Verfalje? Wie zoekt hem? Lees een stukje mee in de bundel met 'aantekeningen van uiteenlopende aard' van Simon van Eikelenberg, geschiedschrijver te Alkmaar (overleden 1738).²

Ingezonden door A.C. Stierp-Impink

Jacob Jacobsz Verfalje is volgens zijn eigen zeggen geboren in Haarlem. Hij kwam op zijn vijfde jaar te Alkmaar, toen zijn stiefvader Teunis Dirxs anderhalf jaar preker te Haarlem was geweest.

't Vershil wegens de wezen ontstond, ter zake dat Teunis Dirxs meende, dat men de wezen der gemeente behoorde te laten varen en in het stadsweeshuis komen.

Hij leerde eerst boekbinden, als jongen, bij Jacob Ijsbrantsz en wat Latijn, daarna schoenmaker bij zijn stiefbroeder Hendrik Teunisz. Vertrok met zijn stiefvader Teunis Dirxs naar Vriesland omtrent 1684, oud zijnde 25 jaar. Woonde te Harlingen en werd daar preker. Trouwde ook daar en werd circa 1689 naar Amsterdam beroepen, waar hij op een jaargeld van 1200 gld. stond. Vertrok vandaar naar Krommenie in 17.. en vandaar in 17.. naar Alkmaar.

¹ Bevestigd door de Hoge Raad van de Adel op 22 oktober 1817.

² Bron: Alkmaar Collectie aanwinsten inv. 15; Regionaal Archief Alkmaar.

4498.

Geshoumert dat, bij 't vertoer van
Dedely te vreesen voort.

Jacob. Jacobus Verfalje ^{4503.}
is, volgens zijn eigen zeggen,

geboren te Haarlem
kwam op zijn vijfde jaar te
Alamaba. ~~Daar~~
werd eerst bevestigd, als jonger
by Jacob J. Brantje
in wat Cestijn

daarna s'hoornalid, by zijn
broeder Hendrik Trinsje.

Verstrok, met zijn broeder
Trinsje d'w'eg na v'v'laus.
ontrent 1689, ont zynde 25 jaar
woonde te Harlingen in w'rd
daar p'v'ler.

Trent ook daar
in w'rd, 1689. (Cura) na amf'rd
broep, daer by op 'n jaargelt
van 1200 gl

Verstrok van daar na krommeny
als p'v'ler v'...
in van daer v'... na Allyn

Daer zijn
s'broeder Tannis
Dreps. 1 1/2 jaar te
Haarlem preker
was geweest,
't verschil wegens
de weeren
ontstond, ter sake
dat Tannis Dreps
meende, dat
men de weeren
der gemeente
dehoorde te laten
varen en in't
stads weeshuis
komen.

Regenten in Noordscharwoude in de eerste helft van de 18e eeuw

Met dank aan de heren J.P. Geus en J.W. Balder

Omdat de wortels van mijn stamboom stevig in Langedijker grond staan, kan ik niet nalaten even terug te komen op het artikel van de heer J.P.M. Ettes, huisarts te Geleen (HNK nr. 20, jrg. 8, nr. 2, jan. 1994), waarin het anno 1994 komisch aandoende proces-verbaal van 1720 betreffende de klacht over 'kerkeplasser' Gijsbertus Blankendaal, chirurgijn tot Noortscherwout, wordt geciteerd. Net als bij de Heer Ettes riep het levensechte relaas nogal wat vragen bij me op, waarvan ik er enkele onder voorbehoud zal trachten te beantwoorden.

G. Kalverdijk, Heiloo

1. Wie was de hoofdpersoon Gijsbertus Blankendaal?

Zijn vader praktiseerde eveneens als chirurgijn tot zijn dood in 1712 in Oudkarspel, terwijl Gijsbertus B. zelf van 1714-1722 in Noordscharwoude werkte. Berucht zijn de knetterende ruzies met zijn vrouw Geertruyt van Borse, die een hoogtepunt bereikten in het echtscheidingsproces, nadat Geertruyt onder meer haar mans lessenaar opende om geld te stelen met de woorden: 'Ick sal dat duyveltje bruyen, dat hy niet een veer in zyn nest hout'. Of hij, dan wel zij, daarmee een duivels karakter had, is natuurlijk nog de vraag. Wel blijkt uit de kerkelijke notulen, dat het gedrag van de schilderachtige dorpsdokter een doorn in het oog is van de brave en machtige notabelen in het kerk- en dorpsbestuur.

Men leze meer bijzonderheden over het leven van Gijsbertus Blankendaal in de publikatie van J.P. Geus (*West Friesland Oud en Nieuw*, jrg.42, 1975, blz. 113-116).

2. Wie waren die personen, die in het proces-verbaal van Notaris Van Twuyver in 1720 als getuigen worden genoemd?

a. *Jacob Vroon*, schoolmeester/koster, die met zijn overwerkte lijf wellicht de urine van

Blankendaal heeft moeten opdweilen (wellicht was zijn taak ook doodgraver, klokwinder, voorlezer en voorzanger, zoals gebruikelijk). Het ligt voor de hand dat hij zijn beklag zal hebben gedaan bij

- b. *Ootjer Reyers* (1693-1755), die als diaken in 't Hek van de Ger. Kerk ook de 'waterdruppeling' had gezien en gehoord. Deze nog vrij jonge, 26-jarige kerknotabel zal in overleg zijn getreden met
- c. zijn vader *Reyer Ootjers* (1662-1740), Schepen/Secretaris van Noordscharwoude. Timmerman van beroep zijnde, gebruikte hij ook de familienaam *Outkarspel*, zoals mede blijkt uit de ondertekening van hem en zijn zoon. Overigens had Reyer Ootjers wel boter op zijn hoofd, want hij was zelf al eens door de kerkeraad gecensureerd (tijdelijk uitgesloten van het Heilig Avondmaal) wegens openbare dronkenschap. Het restant avondmaalswijn, dat hij doorgaans samen met schoolmeester Heertje Kruyff nuttigde, bleek meer dan hij kon verdragen...
- De familie Ootjers* (door D.H. Floorijp en R. Ootjers, uitgegeven te Lisse, zie bibl. Regionaal Archief Alkmaar) geeft meer details over deze invloedrijke regentenfamilie, die ook in mijn stamboom een belangrijke rol speelt.
- d. De vierde getuige, *Gerrit Pieters Vlaarding*,

was de schoonvader van Reyer Ootjers. Toen de laatste op 18-jarige leeftijd zijn moeder, Neel Almers Vlaarding, verloor, was Gerrit Pieters Vlaarding voogd over hem geworden, welke positie werd gebruikt om Reyer Ootjers aan zijn dochter Tryn Gerrits Vlaarding te koppelen. Gerrit Pieters Vlaarding werd al in 1699 ouderling en censureerde toen ook de dronken Reyer Ootjers. In de vroedschap was hij een invloedrijk Schepen.

3. Was er in het proces misschien sprake van een complot tegen Gijsbertus Blankendaal?

In *De martelgang van Ds. Semeyns* beschrijft Langedijk-kenner J.W. Balder (Regionaal Archief Alkmaar) boeiend hoe ongeveer dezelfde familie-clans deze eigenzinnige dominee in Noordscharwoude omstreeks 1700 zo schrield uitbetaalden, dat hij zich o.a. geld uit de Armenkas toeëigende. 'Hij was zo arm, dat hij er recht op had', voerde hij aanvankelijk aan in zijn pleidooi voor het Classisbestuur te Alkmaar. Na een jarenlange ruzie eindigde dit drama in een andere tragedie: Ds. Semeyns (ook al drankzuchtig trouwens) verliet zijn gezin, reisde naar Den Helder om als vlootpredikant dienst te nemen. Niet veel later werd waarschijnlijk door Langedijker groenteschippers in contact met zeelui vernomen, dat hij bij een militaire actie in Spanje was gesneuveld.

De vraag of de morele bemoeizucht zo ver mocht gaan, dringt zich ook bij me op als ik bedenk, dat er bij de aanklacht tegen Gijsbertus Blankendaal weer sprake is van een familie-onderonsje, dat de lastige chirurgijn wellicht wilde kwijten. Een antwoord is niet te geven, ook al omdat de afloop van het proces mijnsinziens onbekend is. Wel is onze beklagde (beklagenswaardige?) arts een paar jaar later, in 1722, verdwenen; hij zal inderdaad geleden hebben onder decorum- en ook gezagsverlies. Tegenwoordig zou men toch wel niet het vertrouwen

opzeggen aan de arts, die tijdens een lange preek in een kille kerk zijn plas niet kan ophouden... (laat staan een proces hierom beginnen).

4. Werd de positie van de regentenfamilies, ondanks eigen escapades, niet in gevaar gebracht?

Nationaal gezien was er in de achttiende eeuw sprake van een rijke regentenklasse, die teerde op de vergaarde schatten uit de Gouden Eeuw. Willem III (stadhouder, 1672-1702) verzuimde ondanks zijn macht hervormingen in te voeren, die de burgerij begon te eisen. Onderlinge afspraken tussen de regenten ter verdeling van de baantjes tierden welig (z.g. contracten van correspondentie); een burgemeester in Amsterdam kon zo zijn pasgeboren zoon benoemen tot postmeester tegen een salaris van 12.000 gulden per jaar... Weeldezucht, verfransing, speculatie met geld in plaats van goed koopmanschap enz. brachten een tijd van verval en grotere ontevredenheid bij velen. Het Tweede Stadhouderloze tijdperk (1702-1747) verergerde de situatie door besluiteloze raadspensionarissen nog meer en de nieuwe geest van de z.g. Verlichting, het geloof in de rede(lijkheid) van de mens, ging grotendeels onze deur voorbij. Willem IV (1747-1751) zou uitkomst brengen door bijvoorbeeld de 'vroedschapsdictatuur' te beëindigen.

Op lokaal niveau (bijv. in Noordscharwoude) was het immers ook het geld, dat regeerde: de Schoutfunctie kon je kopen (voor 1730 van de Grafelijkheid van Holland, nadien van de Staten van Holland en West-Friesland). De vroedschap, dus het dorpsbestuur, werd in Noord-Scharwoude met zes Schepenen aangevuld, gekozen uit de rijkste burgers door een kiescollege, samengesteld door de Schout en voornamelijk bestaande uit ex-Schepenen. Burgemeester(s), uit de Schepenen gekozen, zou men nu wethouders noemen. De Schout werd als assistent van de Baljuw van de Nieuw-

burg(en) voor drie jaar benoemd, de Schepenen werden met Pinksteren voor één jaar aangesteld. Het kerkbestuur kwam weer voort uit de vroedschap; vaak ziet men dan ook dubbel-functies... De dominee gaf leiding aan het geestelijk gezag en werkte samen met het wereldlijk gezagshoofd de Schout.

Willem IV faalde in zijn halfslachtig democratiserend en centraliserend beleid, hetgeen tot oproeren aanleiding gaf (Pachtersoproer in o.a. Amsterdam, volksoproeren van schutterijraden, enz.). Velen wendden zich van Oranje af; de Democraten van 1748 werden de basis van het ontstaan van de Patriottische partij, die in de tweede helft van de 18e eeuw de Franse leer van de volkssouvereiniteit zou omhelzen. Zeker op lokaal niveau zaten de regenten in de eerste helft van 18e eeuw nog vast in het zadel, hetgeen duidelijk blijkt uit het volgende.

5. Welke regenten zijn toonaangevend omstreeks het jaar 1748 (het oproerjaar) in het nog rustige Noord-Scharwoude?

In het Alg. Rijksarchief te Den Haag vond ik onder inv.no. 4050 (folio 68) de 'Lyste van alle de Amten ende Amtenaren met de Recognitien vandien tot Noordscherwout op Langedyk' uit 1749 en 1751.

Het is een verklaring en verantwoording van Schout N. Schellinger en de Schepenen Aarjan Jansz Homan en Louris Dirksz Houtkoper gericht aan Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West-Friesland betreffende de periodieke betaling (recognitie), die men voor zijn recht als ambtenaar moest doen aan de Staten en de verdienste, die dit recht opleverde (tractement/emolument resp. vaste bezoldiging en bijverdienste). Op deze 'Lyste' (overigens vele dorpen in het Noorderkwartier omvattend!) zien we de Noord-Scharwouders:

- a. *Nicolaas Schellinger*, Schout, woont te Oudcarspel. Tract. geen, emol. f. 300. Recogn. achterstallig;
- b. *Ootjer Reyers Oudcarspel*, Secr. te Noord-Scharw. Tract. geen, emol. f. 300. Recogn. f. 112:12:0;
- c. *Jacob Vron*, Schoolmeester alhier. Tract. geen, emol. f. 300. Recogn. geen;
- d. *Aarjen Gerrits*, Dorpsbode alhier. Tract. geen, emol. f. 300. Recogn. geen;
- e. *Harmen Jansz*, Hondeslager alhier. Idem als c en d;
- f. *Pieter Jansz Caan*, Watermolenaar en Schutter in de polder Noortscherwout, woont inde bedyking van de Heerhuygewaart. Idem als c,d en e;
- (g.)... *Gerritsz Strybes*, Gaarder alhier. Idem als vorigen.

Toelichting bij:

- a. *Nicolaas Schellinger* was naast Schout, ook Baljuw, Secretaris van Oudcarspel en penningmeester van de Dieps-, Derg- en Kerkmeer.
- b. *Ootjer Reyers*, onze getuige uit het proces-verbaal van 1720, was hier dus 56 jaar en nog steeds in de race. Hoewel niet van onbesproken gedrag zetelde hij sedert 1 July 1745 als Secretaris en moest zijn Recognitie afdragen aan 'Mr. Willem Vlaarding tot Delft, Ambagtsheere van Noortscherwout'. Na 1730 waren namelijk vele Heerlijkheden (ook Noord-Scharwoude) door de Staten van Holland en West-Friesland verkocht aan particulieren.
- c. *Jacob Vron*, ook een oude bekende, was hier ongeveer 60 jaar, maar nog niet in de VUT...
- d. Dorpsbode was toen een belangrijk ambt!
- e. Hondeslagers waren een soort hulpkosteren, die de rust tijdens de kerkdiensten bewaakten door o.a. honden weg te slaan, niet te slachten; ze heetten ook wel hondezwiepers.
- f. Schutter is hier dus sluiswachter.
- (g.) *Strybes* werd vermeld op de aanvullende 'Nadere Lyste etc.', waarop we ook de anderen weer aantreffen.

Index HNK jaargang 8 (1993/94)

- Adriaenssen, L.J.W.
19,42,72
- Alte, P. van 15
- Arnoldus, D.P.
9,17,21,28,43,44,47
- Aupers, H. Zonneveld-
8,36,39,41,44,45,62
- Balder, J.W. 66,67
- Baijs, E. 15
- Bakker 15
- Beets, notaris 15
- Berg(h), G. van den 61
- Berg, J. van de 15
- Bersling, A. 15
- Besteman 15
- Besteman, J. 15
- Beudeker, H.J. 20
- Bever, R.F. van 25
- Bever, S. van 25
- Bezaan 15
- Bitter, P. 2
- Blankendaal, G. 37,66,67
- Blois van Treslong Prins, 45
- Boer, J. de 15,60
- Bol, C. 15 -
- Bolte, Lambert 15
- Boogaarts, A.J.C. 43,44
- Boom, E.J. 59
- Boot, C. 15
- Borse, G. van 66
- Borst 15
- Borst, W. 15
- Bosboom Toussaint, A.L.G.
36
- Brenninkmeyer, C&A 21
- Breuk, P. de 39
- Broek, D. van den 35
- Brüggemann 21
- Caan, P.J. 68
- Charldorp, J. van 5,43
- Christison, I. 57
- Coenraad 15
- Cornelis, L. 9
- Crocq, J.G.P. du 15
- Dam, B.D. van 15
- Diepen, A. van
- Dirxs, T. 64
- Duif, K. 62
- Dijck C. van 60
- Duymgaar, P. 61
- Eckhart, van't Veer- 8
- Eikelenberg, S. 33,64
- Eijnk, A. 21
- Elzas 15
- Elzas, Iza(a)k 15
- Engels, P. 15
- Epha 45
- Erkamp-Opdam, G. 45,56
- Ettes, J.P.M. 37,66
- Feith, P.R. 45
- Floorijp, D.H. 66
- France, N. 59
- Geel, P. 15
- Geerligs, H. 51,52
- Geerligs, J.D. 51
- Geerlings, G.J. 51
- Genee, P. 28,47
- Gerrits, A. 67
- Gerrits, H. 3
- Gerrits, S. 12
- Geus, J.P. 5,20,34,59,66
- Ghysen, J.S. 59
- Graaf, R. de 28,47
- Greveling 50
- Greyer-Gursch, E. 43
- Groen, A. 38,55
- Groen, J. 15
- Groen, J.L.
17-19,26,27,42,46-48
- Groen-Rosenhart, G.C.M.
17,32,63
- Groeneboom, A. van Koers-
veld- 8,17,28,47
- Grootewal, P. 15
- Gunet 15
- Gursch, E. Greyer- 43
- Haagen 15
- Haagen, J. van der 15
- Hagen, J. 36
- Hamoen 6
- Hanou, J.Is. 15
- Hanou, L. 15
- Heerding, A. 28,47
- Heere/Heers, C.M. 60
- Hermanus-Schipper, W.J.
4,5,7,8,42,49
- Hilten, R. van 19,46
- Hogendam, T. 35
- Homan, A.J. 68
- Hoogland, M.C. 61
- Horst, Ter 15
- Houtkoper, L.D. 68
- Houwer, J. 15
- Huesmann 21
- Ijsbrantsz, J. 64
- Impink, A.C. Stierp- 64
- Ineke, W. 39
- Jacob, E. 37
- Jager, N.W. 15
- Jans, N. 60
- Jansz, H. 68
- Jonker 15
- Kaldenbach, J.J.
6,19,42,44,52
- Kalverdijk, G. 21,34,66
- Kaptein, N.J. 38
- Kersteman, J.C. 15
- Kersteman, M. 15
- Keulen, H. van 15

Kips 15
 Kluijver, W.A. van 15
 Koedijck, A.C. 60
 Koersveld-Groeneboom, A.
 van 8,17,28,47
 Kok, J. 6
 Kooij, P. 15
 Krap, J.C. 45
 Kruyff, H. 66
 Krijgsman, J.C. 43
 Kroon, C. 15
 Kukler, J. 6
 Kwakkel, E. 15
 Laan 15
 Laan, J. 15
 Lampe, 21
 Lanfermeyer, W. 19,31,46
 Lange, Hr de 15
 Lange, notaris de 15
 Lange-van der Meulen, T.
 22
 Langhamer, 14,15
 Leyden, D. van 37
 Levijn, J. 43,44
 Ligthart, 56-59
 Lotgering, M.E. 28,47
 Mensch, C. 60
 Meulen, T. Lange-van der
 22
 Meulenbergh, M. 36
 Min, H. 28,47
 Molen, K. van der 15
 Molenaar, Th. 20-21
 Molenaar, R.P. 20-21
 Molendijk C. Wierdeman
 22,33,35
 Moraas, notaris de 15
 Munck, de (collectie) 23
 Nagel, P.W. 15
 Nol 62
 Nottelman, K. 56
 Nouwe 45
 Ollefen, L. van 63
 Oolen, N. 12
 Ootjers, R. 66-68
 Opdam, G. Erkamp- 45,56
 Oudkarspel, R.A. 38
 Out(c)karspel, O.R.
 38,66,68
 Ouwems, F.J. 15
 Ouwens 15
 Ouwens F.J. 15
 Ouwens, N. 15
 Pannenburg, R. 28,47
 Pel 15
 Pel, Corn. 15
 Pel. Gebr. 14
 Pel, J. 15
 Pel, P. 15
 Pel, W. 15
 Piet 36
 Pieters, M. 20,21
 Pluis, J. 15,62
 Polet, T.W. 45
 Poot, J.R. 28,31,46,47
 Posthuma E. Reijngoud-
 43,44
 Pott, N. 15
 Prins, A. 15
 Rebel, S.M. 36
 Reyers, O. 66
 Reijngoud-Posthuma, E.
 43,44
 Reus-Vredenburg, A.A. de
 17,23,41
 Reven, F. 15
 Revers 15
 Revers, F. 15
 Ridder, E.S. 12
 Ridder, F. de 28,47
 Riemsdijk, W.V.H. van 45
 Roeloffs 59
 Romeijnders, A. 28,47
 Rosenhart, G.C.M. Groen-
 17,32,63
 Rui(j)mgaar(t) 59-61
 Ruymgaer(t) 59-61
 Schagtel 15
 Scheerder 14,15
 Schellinger, N. 68
 Schenk, P. Heers 15
 Schipper, W.J. Hermanus-
 4,5,7,8,42,49
 Schmidt, Joh. 15
 Scholl, W.J. 33
 Seeling, M. 2
 Semeyns 67
 Sevenhuisen, G.S. 12
 Sevenhuisen, J. 12
 Siemens 15
 Sierksma 63
 Sloet, van der 15
 Smit, J.H. 15
 Smit, W. 15
 Snel, H. 42,53,72
 Soeters, C.P.H. 6
 Springman 15
 Stet, G. 34
 Stierp-Impink, A.C. 64
 Stork 45
 Stötefalk, D. 51
 Stoutenburg, D.J. 61
 Stroet, A.C. van 20
 Strybes, G. 68
 Suijcker, J.J. 60
 Suurmond, J. van 38
 Tak, Beletje Salomon 25
 Teeuwis, N. 61
 Teunis, M.
 10,19,27,28,46,47
 Teunisz, H. 64
 Theunis, A. 12,
 Timmerman, J. 59,60
 Twuyver, J. van 37,38,66
 Vaart, A. van der 43
 Veeman, Antje 15
 Veer-Eckhart, van 't 8
 Verdooner 53,54
 Verfalie, J.J. 64

Verouden, A.H.G.	12	Waalewijn, R.	43	Wijk, van	15
Visser, C. de	15	Wagner, J.P.	54	Wijk, G.J. van	55
Vlaanderen, C.	15	Wehmes	15	Winter, T. de	15
Vlaarding, G.P.	38,66,67	Wehmes, J.	15	Witte, J.C.	2,6
Vlaarding, N.A.	67	Wehmes, postbode	15	Wonder, J.	15
Vlaarding, T.G.	67	Werdmüller van Est	15	Ypestein	60
Vlaardinger, W.	68	Wester, A.P.	19,43	Zellerer, H.	24,28,29,43,45,47,53,55
Volkers, J.	39	Wielings, C.	15	Zevenhuysen, C.	12
Voorham Vunderink, H.	38	Wierdeman Molendijk, C.	22,33,35	Zonneveld-Aupers, H.	8,36,39,41,44,45,62
Vredenburg, A.A. de Reus-	17,23,41	Wiers, P.	15	Zwaan, J. de	15
Vries, de	62	Willem III en IV	67,68		
Vroom & Dreesmann,	21	Wissink, T.	62		
Vroon, J.	38,66,68	Wijck, van	15		

Speciale aanbieding

Het jubileumboek ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan
van de NGV-afdeling Hollands Noorderkwartier in 1990

NOORDHOLLANDSE SCHUTTERS IN DE 'BELZE' OPSTAND VAN 1830

door
Th.W. Polt, A.A. de Reus-Vredenburg,
J.J. Kaldenbach

Nu verkrijgbaar met 50% korting: f 20,- (verzendkosten f 5,50)

Afhaaladressen:

- J.J. Kaldenbach, Amstelstraat 18, 1823 EV Alkmaar, telefoon 072-123029.
- Mw W.J. Hermanus-Schipper, Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar, telefoon 072-154716 (na 17 uur).

Het boek wordt verzonden na storting van f 25,50 op postbankrekening 108334 t.n.v. Hollands Noorderkwartier NGV te Oudorp, onder vermelding van 'Schuttersboek'.

Evenementen-agenda

- 16/17 april** België, Alden Biesen. *Genealogisch weekend*. Thema: *Hoge heren, kleine luiden*. (Informatie: Van Heybeeckstr. 3, Antwerpen/Merksen).
- 23 april** 14.00 uur (zaal open 11.00 uur), *Algemene Vergadering NGV*.
Beatrixgebouw van de Koninklijke Jaarbeurs, Utrecht (zie GN, maart 1994).
- 23 april** *NGV Verenigingscentrum*, Naarden. *Beperkte dienstverlening (AV)*.
- 23 april** 10-16 uur, *Genealogische dag Maas-Waalse geslachten*. Kasteellaan 24, Wychen.
- 30 april** *NGV Verenigingscentrum*, Naarden. *Gesloten* (Koninginnedag).
- 5/7 mei** *NGV Verenigingscentrum*, Naarden. *Gesloten* (Bevrijdingsdag/Gen. Dag Breda).
- 7 mei** 9.30-18.00 uur, *41e Genealogische Dag NGV*.
'Het Turfschip', Chasséveld 15, Breda.
(Opgave via formulier in GN maart 1994).
- 12 mei** *NGV Verenigingscentrum*, Naarden. *Gesloten* (Hemelvaartsdag).
- 14 mei** *Afd. Friesland. Gaasterland excursie*. (Informatie: 05147-1967)
- 28 mei** 11-16 uur, *Afd. Koggenland*.
Oosterkerk, Groote Oost, Hoorn. *10-jarig jubileum afd. Koggenland*, tevens *Noord-Holland-dag*. Verkoop Kwartierstatenboek afdeling Koggenland.
Tegelijkertijd in het Westfries Museum, Rode Steen 1, Hoorn.
Jubileum-expositie *Van vader op zoon. Families en hun beroepen* (t/m 26 juni).
- 2 juni** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*.
De Hoornse Vaart, Hertog Aalbrechtweg 4, Alkmaar.
Spreker: L.J.W. Adriaenssen (Amsterdam): *Identificatieperikelen* (zie pag. 42)
- 4 juni** *Historisch/Genealogische dag Anloo/Anderen/Eext/Gieten*.
Anloo. (Informatie: 05930-26294)
- 4 juni** 10-16 uur, *Afd. Computergenealogie* (verplaatst van 23 april).
Zalencomplex 'Het Brandpunt', Oude Utrechtseweg 4a, Baarn.
2e Afdelingsbijeenkomst. Lezing over het genealogieprogramma *Haza-Data*.
- 3 september** *Delflanddag*, Pynacker.
- 10 september** Manifestatie *Kerken en Zerken* in het kader van Monumentendag 1994.
Grote Kerk, Naarden
- 22 september** 11-17 uur, *NGV Verenigingscentrum*
Adriaan Dortsmanplein 3A, Naarden. *Extra openstelling*.
- 22 september** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*. Contactavond.
- 1 oktober** *Historisch/Genealogische Markt*, Schagen.
- 24 oktober** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*. Bijeenkomst.
- 10 november** 11-17 uur, *NGV Verenigingscentrum*
Adriaan Dortsmanplein 3A, Naarden. *Extra openstelling*.
- 17 november** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*.
Spreker: H. Snel (Amsterdam): *Het gemeentearchief Amsterdam en de genealoog*.

Mededelingen over genealogische en/of historische evenementen kunt u doorgeven aan de NGV-DIP (tel. 072-154716 ná 17.00 uur) of aan de Redactie, Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo.

Inhoud

- 41 Van het HNK-bestuur
- 42 Bijeenkomsten HNK
- 43 Van de voorzitter
- 44 Werkgebied HNK wordt kleiner
- 45 Nieuws van de HNK-bibliotheek
- 45 Transcripties DTB Uitgeest (rectificatie)
- 46 Werkgroep Genealogisch Computergebruik
- 46 Nieuws van de Computer-helptdesk
- 47 Helptdesk-medewerkers Noord-Holland (lijst)
- 48 NGV/Logitech scanner-aanbieding
- 49 Wat en hoe in Naarden:
 - De Dienst Informatie en Promotie D.I.P.
- 50 Aangenaam kennis te maken:
 - Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland
- 51 Spoorloos?
- 52 Waar vind ik Noordhollandse bronnen?
- 53 Regionaal bronnennieuws
- 56 Waar gebeurt
- 59 Fragment-parenteel Ruijngaart
- 62 Proces Verbaal uit 1862
- 63 Gemeentewapens (2):
 - Heiloo, Akersloot en Limmen (NH)
- 64 Over zwerven gesproken!
- 66 Regenten in Noordscharwoude in de eerste helft van de 18e eeuw
- 69 Index HNK jaargang 8 (1993/94)
- 72 Evenementen-agenda

Data van inlevering kopij en verschijning HNK Afdelingsblad:

Nummer 22: kopij vóór 1 juni; verschijning ca 1 september 1994

Nummer 23: kopij vóór 1 september; verschijning ca 16 november 1994

Colofon

Hollands Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt in de maanden januari, april, september en november. HNK-leden ontvangen het blad gratis thuis. NGV-leden buiten het werkgebied van HNK kunnen zich als 'bijkomend' lid van HNK opgeven bij de secretaris van de NGV (postbus 976, 1000 AZ Amsterdam); de daarvoor geldende contributie ad f 12,- per jaar wordt centraal door de NGV geïnd. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van f 15,- per jaar, te storten op Postbank-rekening 108334 t.n.v. Hollands Noorderkwartier NGV te Oudorp, onder vermelding van 'abonnement HNK-afdelingsblad'.

© 1994 NGV Amsterdam, afd. Hollands Noorderkwartier

Oplage: 600 exemplaren. Vormgeving en zetwerk: Redactie HNK. Druk: Gerja, Waarland.

De inhoud van ingezonden stukken valt buiten de verantwoording van de redactie.

Artikelen kunnen door de redactie worden aangepast. Over plaatsing beslist de redactie.

Adressen NGV Afdeling Hollands Noorderkwartier

Afdelingsbestuur:

Voorzitter: J.J. Kaldenbach,
Amstelstraat 18, 1823 EV Alkmaar, 072-123029
Vice-voorzitter: A.J.C. Boogaarts,
Junohof 29, 1829 DA Oudorp NH, 072-126840
Secretaris: J. van Charldorp,
Oesdommerveen 42, 1851 RX Heiloo, 072-330843
Penningmeester: A. van der Vaart,
Abelenlaan 29, 1829 EG Oudorp NH, 072-117987
Lid: mw H. Zonneveld-Aupers,
Bovenweg 254, 1834 CR St Pancras, 072-641948
Lid: mw W.J. Hermanus-Schipper,
Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar, 072-154716 (na 17.00 uur)
Lid: J.L. Groen,
Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, 072-114679

Overige functies:

Afdelingsafgevaardigde en Bibliotheek: mw H. Zonneveld-Aupers,
Bovenweg 254, 1834 CR St Pancras, 072-641948
Coörd. Afdelingsledenservice (CALIS): mw T. Lange-van der Meulen,
Helmkade 30, 1901 BM Castricum, 02518-55896
Coördinatie Computerhelpdesk en -cursussen: mw M.J. Teunis,
Sperwer 33, 1834 XN St Pancras, 072-642003 (na 19.00 uur)
Dienst Informatie en Promotie (DIP): mw W.J. Hermanus-Schipper,
Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar, 072-154716 (na 17.00 uur)
Kwartierstatenboeken: mw A. van Koersveld-Groeneboom,
Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, 072-334210
Mormonenfiches: A.P. Wester,
Benedenweg 282, 1834 BD St Pancras, 072-623429
Werkgroep Genealogisch Computergebruik: J.L. Groen,
Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, 072-114679

HNK Afdelingsblad:

Hoofredacteur: D.P. Arnoldus,
Kasteelstraat 67, 1724 SC Oudkarspel, 02260-12218
Redactrice: mw G.C.M. Groen-Rosenhart,
Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, 072-114679
Redactrice en redactie-adres: mw A. van Koersveld-Groeneboom,
Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, 072-334210
Verzending (coördinatie): mw A.C. Stierp-Impink,
Pastoor H.C. Maatstraat 4, 1829 BK Oudorp NH, 072-126802

GensData/NH BBS: 072-643533 WGA-Net 40:128/40

Nederlandse Genealogische Vereniging
AFDELING HOLLANDS NOORDERKWARTIER
Secretariaat: Oesdommerveen 42, 1851 RX Heiloo

Port betaald
Port Payé
Alkmaar

DRUKWERK

[Handwritten signature]

